

راڌا سواھي ست سنگ بياس ٻاران

چپايل پيا پستڪ:-

ENGLISH

سنڌي

1. Call of the Great Master	۰۱. ست مت
2. Discourses on Sant Mat	۰۲. سنتن جي سکيا
3. In Search of the Way	۰۳. سار وچن
4. Light on Sant Mat	۰۴. پرمارئي پتر
5. Mysticism the Spiritual Path	۰۵. روحاني گلدستو
6. Mystic Bible	۰۶. ويٽي ۽ پرارڻا جا شبد
7. Mystic Philosophy of Sant Mat	۰۷. سنگورن جي سکيا [سچو نام، سچو گورو، سچي ڀڳتي]
8. Path of the Masters	۰۸. هندي ۽ گرومڪي
9. Philosophy of the Masters	۰۱. شبد ڪي مهما ڪي شبد
10. Radha Soami Teachings	۰۲. روحاني گلدستو
11. Sar Bachan	۰۳. ست مت پرکاش
12. Science of the Soul	۰۴. گورو مت سڌانت
13. Spiritual Discourses	۰۵. پرمارئي پتر
14. Spiritual Gems	۰۶. سار اچن نظم
15. Tales of the Mystic East	۰۷. سار اچن نشر
16. With a Great Master in India	۰۸. گورو مت سار
17. Yoga and the Bible	۰۹. ويٽي اور پرارڻا ڪي شبد
	۰۱۰. گرو مت

Available from:-

The Secretary,

RADHA SOAMI SATSANG BEAS

P.O. Dera Baba Jaimal Singh

Distt. Amritsar, Punjab (India)

پلنادهو

صفحو	ست	غلط	صحیح
(۱۳)	۱۸	۱۷۵	۱۰۷۵
۵	۵	وچو	وچي
۱۲	۲	مانجهما	ماجهما
۱۵	۱۳	مازما	پر ماکما
۲۴	۲	سهسا	تيرو سهسا
۲۶	۱۴	ڏن	ڏن
۳۷	۱۱	بهائي	بهائي
۴۲	۲۱	گواي	گواي
۴۴	۳	ست	سب
۴۵	۲۰	آبي	آبي آپ
۴۹	۱۱	سڪدرا	سڪدار
۵۳	۱	انڌارو	انڌار
۵۴	۱۵	ونجهه	ونجهه
۸۰	۶	وني	ونڻ
۸۶	۶	زاء	ناد
۹۵	۲۲	سو نهيو	سو نهيو
۱۰۴	۱۵	ديھ، روگي	ديھ، روگي

ونون جيڪو ڏورو صاحبن جي ڏسيل ڪسوٽين تي
پورو اٿري ۽ انهن ڪسوٽين جو ذڪر هن ”ستگردن
جي سڪيا“ مالا ۾ نهايت ڪولي ڪيو ويو آهي.

”پسڙ گئي سڀ لاف پرائي،
جب ئي ساڌ سنگت موھ پاڻي،
ناڪو پٽوي نهي بڪانا،
سگل سنگ هم ڪٿي بن آئي،
جو پٽ ڪيدو سو پل مائڻو،
ايھ سميت ساڌو ئي پاڻي،
سڀ هه، رو رهئا پٽ اڳي،
پيڪ پيڪ نازڪ بگسائي.“

(ڪاٿا محلہ ۵، ص ۱۲۹۹)

(گورو صاحب فرماين ٿا تہ جڏهن مونکي ساڌوءَ
جي صديگت ملي ٿڌهن سڀ پرائي لاف وسري ويئي .
هاڻي تہ مون لاءِ نڪو ڪو پنهجو آهي ۽ نڪو ڪو
پرائو. سڀ مونکي مٿر ٿا لڳن ۽ مان مالڪ جو پاڻو
منو ڪري ٿو مڃان . اها سڀ سميت ساڌن وٽان پراپت
ٿيم. هاڻي تہ هر هڪ ۾ مونکي پريوءَ جو درشن اڻ ٿئي
جو ماڻي منهنجي دل باغ باغ ٿيو پوي .)

سڀدن جي ڪمائي ڪري پنهنجي نچ ڌام يعني سڳين
هڃڻ جڳائي. اهڙي سنگوروءَ جو حڪم مڃي ۽ ساڻس
رست ڪري هن حياتيءَ ۾ هڪڙي حاصل ڪري
سگهجي ٿي.

روحاني راه ۾ ڪامل مرشد اهم ضروري آهي.
جڏهن ڪرناڙ جي خاص ڪرپا ٿيڻي ٿڏهن ئي اهڙو
روحاني رهبر مليو جو ٿي پنهنجي شيوڪ جي آتما
کي آڪاش وائيءَ سان جوڙي ماڻا جي چڪڙ ۽ ڪال
جي قيد مان آڇو ڪري ٿو.

عام طور اسين ڄاڻيندا آهيون ته مهاڻا جي سڪي
شيوڪي ڪيتري آهي ۽ پوءِ ٿي گورو ڌارو ڪندا
آهيون. پر حقيقت ۾ اها ڪسوئي سراسر غلط آهي.
اسان کي هميشه انهيءَ ڳالهه جو خيال رکڻ کپي ته مهاڻا
جي چڙهائي ڪيتري آهي.

حقيقت ته اها آهي ته سڄا ڪوچي ٿورا آهن ۽ انهن
۾ به ڪي ورلي سنتن جي اڀدائش ٿي پوريءَ طرح
عمل ڪندا. جيئن سڪول ۽ ڪاليج نه سڀني لاءِ ڪليل
آهن پر ڪي جزوي وڌياري اوچيون ٻگريون حاصل
ڪن ٿا اهڙيءَ طرح سڄا انورائي بلڪل ٿورا ٿيندا آهن.
عام طور پر پوءِ ڪي پائڻ لاءِ سنساري ماڻهو آسان طريقن
جهڙوڪ پوڄا پاٽ ۽ گرم ڌرم جي اوت وٺندا آهن.
انهيءَ ڪري اسان کي جڳائي ته انهيءَ مهاڻا جي مش...

”اڳا مائي جهڙي وياڻي،

ن چيلي پيروان.“

(جپ جي محل ۱، ص ۷)

(هڪڙي ديو ۽ يعنلي شڪتي ۽ ٽن چيلن يعنلي
برهما، وشو ۽ مهيش پنهنجي چترائي ۽ سان هي جهڙي
رچيو آهي.)

اهي سڀ گڏجي رچيا وڃن ٿا.

”ٽين گنا اڳ شڪت اٿن،

مهامائڪا ناکي هي ڄاڻا.“

(گوند محل ۵، ص ۸۶۱)

(پرمانا ٽن گن ۽ شڪتي کي ٻڌا ڪيو ۽ مھامايا
سندس ڇايا آهي.)

انهيءَ مھامايا ۽ ٽن گن رجو، ٿو، ستو اٿوا برهما
وشو ۽ شو هي ۽ رچيا رچي آهي. پر اهي سميتي
مالڪ جا شيردار آهن ۽ انهيءَ جي بخشيل طاقت
ذريعي رچيا جو ڪم هلائين ٿا پر آهن اهي نه هوميءَ
پر مبتلا. چوڪاري جي هڪ ئي صورت آهي ۽ اها
آهي گورو جي ديا مهر.

قات پوج

اهڙيءَ طرح گورو صاحبن جيڪا سکيا گوروگرنٽ
صاحب پر ڏني آهي پنهنجو سار آهي نه سڃي ۽ پوري
موجود ۽ سنگورو ۽ ڪي ڳولي ناهي وٺي پنهنجي

اڳئي، پر ٿوري ۽ انجا سڀ پدارتھ، مانا پتا، ڏن دولت،
ڪايا، يار دوست ۽ سڀنڌي، سڀ هرومي ۽ جي
بيماري ۽ بر ڦاٿل آهن. بلڪ برهما وشدو ۽ شو اهي به
انهي کان آجا ناهن. جي گورو ۽ کان شبد جو ڀيد وٺي
ڪمائي ڪري سڄڪند پهتا سي شفا ياب ئي مڪتي
پاڻين ٿا.

شبد يوگ جي اڀياس ڪرڻ سان جڏهن خودي ۽
جو خالص ٿئي ٿو تڏهن اڳيان جو پڙدو هٽيو وڃي ۽ هي
سنسار پرمانا جو ڪيل ٿو اڳي بلڪ هر هڪ بر اهو ڀرپور
ڀيو پسجي.

”ايه، وٺس سنسار ٿم ڏيکڻدي،

ايه، هر ڪا روپ هي،

هر روپ ٺڌري آئس.

(رام ڪلي محلہ ۳، انند، ص- ۹۲۲)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته پاڻي! هي سنسار جو

ٽوڪي پوڄن سان ڀريل ٿو نظر اچي سر مونکي هري ۽
جو روپ پرئيس ٿئيٿو.)

جن گورمکن پنهنجي آتما جي اک کولي آهي ۽
مهاچيٽن اوستا پرايٽ ڪئي آهي ٺڪي هئي سنسار
حقيقت ۾ پرمانا جو روپ نظر ٿو اچي.

هيءَ ٽراوڪي ڪال پگوان شڪتي، برهما، وشدو ۽
شو جي سهائتا سان بڻائي آهي.

۷- سارو سندسار هومي جي بيماريءَ ۽ برمبتلا آهي.
صرف سبت تي انهيءَ کان آجا آهن.

هومي جي بيماريءَ جو علاج آهي شبد جي ڪمائي.
”هومي دبرگهه روک هي،
دارون پي اس ماه،
ڪرپا ڪري جي آڀني،
تاگر ڪا سبد ڪماه.“
(وار آسا محلہ ۲، ص - ۴۶۶)

(هومي يا خودي هڪ ڪهندي بيماري آهي پر
انجو علاج نه انسان جي اندر آهي. پر ماڻها ڪرپا ڪري
گوروءَ سان ملائي ۽ اهو شبد پڪڙائي نه پوءِ انهيءَ
بیماريءَ کان شفا ملندي.)

”پون پاني بئستر روکي ۽
روکي ذرت سيروکي،
ماڻ پتا مائتا ديه روکي،
روکي ڪتنب سنجروکي،
روکي ارهما سن س و دراءِ،
روکي سگل سندسارا،
هر بد چمن پئي سي مڪتي،
گر ڪا سبد واپارا.“

(پيرءِ اشپيديان محلہ ۱، ص - ۱۱۵۳)

(گورو ناکه ديو جن فرمائين ٿا ته هوال پائي،

نرمل شبد سان جڙڻ مهال ٿيو پوي، انهيءَ ڪري انهد
شبد جي ڪمائي ڪرڻ وارن کي ماس مچليءَ کان
برهيز ڪرڻ ڪپي.

جيڪي پکين ۽ پسن کي مارين ٿا انهن کي ويچار
ڪرڻ ڪپي ته پرمائو انهن سان خوش ٿيندو يا ناراض!
جي ناراض ٿيندو ته سزا ضرور ملندي.

”ڪُڏم ڪري پَس پَنڪيٽا،

دسي ٺاهي ڪال،

اولي ساٿ مڪ هي،

ڦاٽا مائيا جال.“

(سري راڳ محل ۵، ص - ۴۳)

(اي انسان! تون پکين ۽ پسن جو شڪار ٿو ڪرين
پر ڪال شڪاري جو هر دم ٽيهنجي سر مٿان سوار آهي
ٽيهنجي نٿو ڏسين ڇاڪاڻ ته تون مايا جي چار ۾ ڦاٽل
آهين.)

مايا جو نشو و نما ڪي اهڙو چڙهيل آهي جو هو ٿوري
ڪال جي باري ۾ سوچي ئي نٿو. اسان مان ڪي
صحت سڌارڻ جي خيال کان ماس مچلي کائيندا آهن
ليڪن اها سراسر خود غرضي ۽ بي رحمي آهي. اها
نام جي ڪمائيءَ ۽ ستگرور پگنتيءَ ۾ هڪ مهان رڪاوٽ
ثابت ٿي ٿئي.

”ڪوئي ننڍا ڪري پوري سگرڙو ڪي،
 تسڻو ڦٽ ڦٽ ڪهي سڀ سنسار.“
 (گورڙي ڪي وار سلوڪ مجلد ۴، ص ۲۰۲)
 (جيڪو پوري گوروءَ جي ڳلا ڪري ٿو انهيءَ تي
 سڄو سنسار لعنت وجهي ٿو.)
 سنڌن جي ننڍا ته درڪدار، ڪنهن به انسان
 جي ڳلا نه ڪرڻ ڪپي.

۶- ماس مچاي ڪاٺ

پرمات پر پراڻين جي هڏا ٺاڄائڻ آهي ڇاڪاڻ
 تہ انهيءَ ڪري گگدام جيون ڪي پيڙا ٿئي ٿي.
 ”جيئن ٻڌه، س ٿرم ڪر ٿا،
 اٿرم ڪهه، ڪٽ پائي،
 آپس ڪٽ مڏور ڪر ٿا،
 ڪاڪٽ ڪهه ڪسائي.“

(مارو ڪبير جيئو، ص ۱۱۰۳)

(اي مورڪا! جي تون جيون ڪي مارڻ ٿرم ٿو
 سمجهين تہ پوءِ اٿرم ڇاڪي چئبو؟ جي جيو هڏا ڪري
 تون پاڻڪي مڏي ٿو سڏائين تہ پوءِ ڪاڪائي ڪڍي
 سڏو؟)

شايد ڪن جزوي دشمن منهن ماس ورتا پر هجي پر
 ماس ڪاٺ سان من ۽ آتما ملين ٿين ٿا انهيءَ ڪري اتي

اهڙي مهاڻا جي کڙج ڪرڻ جو شوق پيدا ٿئي.
پڙهن سان اندر ۾ ڪڏهن پر ڪاش نظر نٿو اچي.

۵. ڳلا مهاڀاپ آهي.

اسان کي سڀني لاءِ سد پاوڻا هڻڻ ڪهي ۽ ڪنهنجي
۾ لائي چائي ڪرڻ نه ڪهي. ڳلا مهاڀاپ آهي. اها
اسانجي من کي گندو ڪري ٿي. ڳلا ۾ ڪو سراد ۾
ڪونهي انهيءَ ڪري ڀرمار ٿيءَ کي ڪنهنجي ۾ نندا
ڪرڻ نه ڄڻائي.

نندا ڀلي ڪسي کي ناهي،

مڻمڪ مڱڻ ڪرن،

مه. ڪالي نڻ ننداڪان،

نر کي گهور ڀون.

(سوهي مهه ۳، ص ۷۵۵)

(ڀائي! ڪنهنجي ۾ نندا ڪرڻ نقصانڪار آهي.
جهڙي مڻمڪ ۽ اي عقل ٻين جي ڳلا ڪن ٿا انهن
جو ڌرمراءَ جي درٻار ۾ منهن ڪارو ڪيو وڃي ٿو ۽
کين نرڪن جي سزا ملي ٿي.)

ائين نه ڪنهنجي ۾ ڳلا ڪرڻ ناجائز آهي پر ڪنهن
ڀرون سميت ستگوروءَ جي نندا گهور ڀاپ آهي. اهڙي
دشت کي ڀرماڻا نهايت سخت سزا ڏني ٿو ۽ دنيا ۾
کيس ٽڪاري ٿي.

(وید سمر نیون ۽ شاستر پڙهڻ سان هڪٿي نٿي
ملي. گورو ۽ جي تشيل منتر (شبد) جهڙا سان آتما
نرمل ٿي موڪش پائي ٿي.)

مٿي لکيل 'اگر' جو اوت آهي شبد. انهيءَ جو ٻيو
اوت آهي پار برهم چاڪا نه اهو 'کر' يعني مايا کان
پري آهي. اتي پهچي آتما نرمل ۽ پور ٿيو پوي.
”بدئي ميل نه اري،
پوچھ ڳاڻيئا جاء.“

(سري راءِ محلہ ۳، ص - ۳۹)
(پائي ! وید شاستر پڙهڻ سان من جي ميل نه
لهندي. تون ڳاڻان پرن کان پڇي ڀڪ ڪرو.)
”پات بدئي نه بوجهي،
پيڪي پور پلاء.“

(سري راءِ محلہ ۳، ص - ۶۶)
(ذرم بستڪن جي پڙهڻ ۽ پات ڪرڻ سان پرماتما
جي سوچي نٿي پوي. عام مت متاثر انهيءَ پرم ۾
پليل آهن.)

سچو ڳاڻ انهيءَ وخت حاصل ٿئي ٿو جڏهن گورو
کان نام وٺي ڪمائي ڪري انهد شبد کي پنهنجي اندر
بدجي ٿو.

ڪنهن نه ذرم بستڪ جي پڙهڻ جو مول مقصد اهو
هئڻ کپي ته پوري گورو جي ڀاڱا ۾ سڃاڻا ملي ۽

ٺٽي ڪُلي. انهيءَ کي ڪولڻ لاءِ سٽگوروءَ جي مهر ۽
انهڊ شبد جو اڀياس ضروري آهن.
”راڳ زاد چوڊ هر سيويئي“

ٽا درگهه پائيتي مان.

(بلاول ڪي وار مهل ۴، وچو مهل ۳ ص - ۸۴۹)
(پائي! ٻاهران راڳ ۽ ساز ٽجي هريءَ جي شيوا
ڪر نه پوءِ ئي ٺهندجو درگاهه، ۾ مان ٿيندو.)

جيئين اسين نون دنون ۾ ڦاٿل آهيون نيسين ست
پرش جو درشن مهال آهي. پوري گوروءَ کان پيد وٺي
پنهنجي اندر انهد شبد کي پڪڙي ڇڏهن سچ-ڪند
پنهنجنداسين ٿڏهن هنجي ديدار جو مشاهدو ماڻينداسين.
اهو سڀ جيئري ئي سگهي ٿو. شبد ٿي ساري
ڪائنات جو سار ٿيو آهي ۽ سڀني جانين جي

جان.
پر جيئن اڳيئي سمجهايو وڃي آهي ته انهد شبد کي
پنهنجي اندر ٻڌڻ لاءِ سچي ۽ پوري موج-رويه،
سٽگوروءَ جي ضرورت آهي ۽ انهيءَ آڪاش وائيءَ کي
گرنٽ پوئين جي پڙهڻ سان ٻڌي ٿو سگهجي.
”پيد ڪتيب سهرت سڀ ساسٽ“

ان پڌنا مڪت نه هونئي،

ايڪ اکر جو گرم ڇاڻي،

ٺسڪي نرمل سوئي.

(سوهي مهل ۵ ص - ۷۴۷)

آهي. هوئي ساري وچنا جو ٺاهيندڙ، سنڀاليندڙ ۽
 ٻاهيندڙ آهي ۽ هنجي حڪم سان ئي ڪوٽ برهما،
 وشو ۽ شو پنهنجي سونپيل ڪم جي اجاوري پيا ڪن.
 ”ڪوٽِ پسن ڪينى اوتار،“

ڪوٽ برهمند جا ڪي ڌرم سال،
 ڪوٽ مهيش اپاء سمائي،
 ڪوٽ برهمي جڳ ساجن لائي.“

(ڀيرغ محل ۵، ص - ۱۱۵۶)

(ست پرش جي حڪم سان ڪروڙين وشو اوتار
 وٺن ٿا، ڪروڙين شو انهن ۽ ناس ٿيندا ۽ ڪروڙين
 برهما وچنا وچين ٿا.)
 ست پرش جي هڪ نظر سان ئي شمار ڪند برهمند
 انهن ۽ ٻن ٿا.

”ڪوٽ پرته اوتار ٺمڪ ماھ.“

(ڀيرغ محل ۵، ص - ۱۱۵۶)

(ڪروڙين ڪندن جي وچنا ۽ پرته هڪ ڪن هر ئي ٿئي.)
 انهن سڀني حقيقتن جي سوچهي ٿڌهن ٻوي ٿي
 جڏهن ساڌڪ سڃڪند پهچي ٿو.

۴. ويد شاستر پڙهڻ ۽ پاٺ ڪرڻ ۽ انهن جو

ڪير ٿي ڪرڻ سان پرمانا نه ملندو

حب آف ڪرڻ ۽ ڀڄڻ ٻنهي سان اندر جي اک

شڪتيون گمراهه نٿيون ڪري سگهن ڇاڪاڻ ته هنجو
اشت انهن شڪتين کان مٿي سڃڪند آهي .
”ڪال ڪال ڪهي ڪه اڀري ،

جيوت هون ٿا من ماري .“

(رام ڪلي محلہ ۱ ، ص - ۹۰۸)

(پاڻي ! جنهن پريءَ اڀياس ذريعي جيئري مري
پنهجو من وس ڪيو آهي تنهنڪي ويڙها ڪال مهاڪال
ڇا ڪندا؟)

جڏهن ستسنگي ستگوروءَ جي ديا مهر سان پنهنجي
ڇت کي ٽپري ٿل ۾ ايڪاڙ ڪري مٿين سوکير ۽
ڪارڻ مبدلن کي طئه ڪري سڃڪند پهچي ٿو ته ڪال
۽ مهاڪال هٿ مهڻيندا رهجو وڃن .

” ڪال ڪال پئي ديواني ،

من راکيا گر ٿائي ،

ناڪ اوڳڻ سبد جلائي ،

گن سنگم ڀرپ پاڻي .“

(سوهي محلہ ۱ ، ص - ۷۶۴)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته جڏهن ستگوروءَ جي
ڪرپا سان منهنجو من تشل ٿيو ۽ مهندڃا سڀ وڪار
شبده جلائي ختم ڪري ڇڏيا ۽ گطن جو پندار ڀريو ڀراپت
ٿيو ته ڪال ۽ مهاڪال جڪ ماريندا رهجي ويا .)

ستنام ڪل مالڪ ۽ ساري سرشتيءَ جو واحد ڪرنا

آهي. انهيءَ ڪري جڏهن ست پرش جي موج ٿئي
ٿي تڏهن هو انکي پاڻ سان ملائي سگهي ٿو ۽ ڪا به
ڪال جي شڪتي سندس موج ۾ داخل نٿي ٿي سگهي.

”ڪنڊ پٽال ڊيپ سپ لوٿا،

سپ ڪالي وس آپ ڀرپ ڪيٿا.“

(مار و سولهي مڃا، ۵، ص-۱۰۷۶)

(پر مائو ڪنڊ، پاٿال، ڊيپ ۽ ٻيا لوڪ بدائي خود
ڪال کي انتظام لاءِ سپرد ڪيا آهن.)

ست پرش ٽن لوڪن جو راڄ ڪال کي ڏنو آهي
پر ڪال انهن کان مٿي چوٿين لوڪ يعني سڄڪنڊ نٿو
وڃي سگهي. جڏهن پرڪ ٿئي ٿي تڏهن اهرم ٽائين
وڃي ٿي ۽ مهاپرڪ جو اثر پار اهرم ٽائين
ٻوي ٿو پر سڄڪنڊ امر لوڪ آهي جتي پرڪ مهاپرڪ
ٻهجي نٿي سگهي. ست پرش پنهنجي موج سان
هينيان ڪنڊ اهرمڊ ڪال جي حوالي ڪيا آهن. انهيءَ
ڪري ديال جي پيٽ ۾ ڪال ٻئي درجي
جي هستي آهي. در اصل ته هو ديال جي
شڪتيءَ دواران ٿي ٽن لوڪن جو انتظام
ڪري ٿو.

شيد ايباسيءَ جنهن پنهنجي سرٿ انهد شيد سان
جوڙي آهي انهيءَ کي مايا، ڪال، مهاڪال جهڙن

ٻنھڙي اٺيو دواران ايندڙ ڪيو آهي ته جن جن جون
تي پريوڙ جي خاص ديا ٿئي ٿي انهن کي هو پورن
سنت جي سنگت ۾ آڻي انھن شيد جي ڪمائي
ڪرائي ٿو.

جڏهن مينهن پوڻ جو وقت نزديڪ ايندو آهي ته
آسمان ۾ بادل مڙي ايندا آهن. اهڙيءَ طرح جڏهن
برساتا ڪنهن انسان کي پاڻسان ملائڻ چاهيندو آهي
ته هنکي سنتن جي سنگت بخشيندو آهي ۽ اتان گورو
ذريعي کيس سڄي نام جي پراڻي ٿيندي آهي.

عام طور سڀ سنساري جيو هن ڪال ننگريءَ ۾
ڦاٿل آهن ۽ ڪرمن جي پوساگر ۾ غوطا پيا کائين.
ڪال اوچ نيچ، امير غريب سڀئي گي ٻنھڙي چٻي
۾ قابو جهلي ويندو آهي.
”سڀ جگ ڪالي وس هيءَ،

باڏا دوجي پاء.“

(گورڙي پراڻو، مڪمل ۳، ص ۱۶۲)

(سارو سنسار ڪال جي وس ۾ آهي ٺٺل جيو بالڪل
مجهوڙ آهي.)

مايا، ڪال ۽ مهاڪال جي سدائين اها ڪوشش آهي
ته جيو کي نه ٻنھڙي اصلي ڌار سڃاڻي جو پتو پوي ۽
نه سڄي پتا ست پرش جي ڄاڻ، ايڪن ست پرش ڪل
مالڪ آهي ۽ هن ان لوڪن جو راج ڪال کي سونپيو

ٿو ۽ جن ئي اها نوازش ٿئي ٿي سي مايا جي چا
ڦاٽل رهندڙا.

”جس پاوي بس آڻن ٿا لاري،

جس پاوي بس ڪيل ڪلاوي.“

(گورڙي سڪهڻي محلہ ۵، ص ۴۲)

(ڪن کي پاڻسان ملائي ٿو ته وري ڪن کي ما
جا ڪيل ڪيلائي ٿو. اها سڀ پرميشور جي عجيب لپ
آهي.)

مالڪ جي جڏهن موج ٿئي ٿي تڏهن هرو جڏهن
جڏهن کان موهر ممٽا جي ٽنڊرا ۾ ستل جيو آلمائن کي
جاڳائي ٿو. باقي اها سڀ مايا جي گهور ٽنڊ ۾ غلطان
رهن ٿا.

”آپي ڪري ڪرائي آبي،

اڪنا سٽا ديءَ جڳاءِ،

آپي ميل ملائندا،

نانڪ سبد سماءِ.“

(سري راکه محلہ ۳، ص ۶۹)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته جيو جي ٿور ڪر نار
جي هٿ ۾ آهي. جن ئي سندس عنايت جي نظر ٿئي
ٿي ٽڪي چڪي پاڻ سان ملائي شبد ۾ اوڻين ڪري ٿو.)
اسين زائنس جيو انهيءَ الائي موج کي عئل ٻڌيءَ
ذريعي ڪڏهن به سمجهي نه سگهنداسين. گورو صاحب

١٣
 ١٤
 ١٥
 ١٦
 ١٧
 ١٨
 ١٩
 ٢٠
 ٢١
 ٢٢
 ٢٣
 ٢٤
 ٢٥
 ٢٦
 ٢٧
 ٢٨
 ٢٩
 ٣٠
 ٣١
 ٣٢
 ٣٣
 ٣٤
 ٣٥
 ٣٦
 ٣٧
 ٣٨
 ٣٩
 ٤٠
 ٤١
 ٤٢
 ٤٣
 ٤٤
 ٤٥
 ٤٦
 ٤٧
 ٤٨
 ٤٩
 ٥٠
 ٥١
 ٥٢
 ٥٣
 ٥٤
 ٥٥
 ٥٦
 ٥٧
 ٥٨
 ٥٩
 ٦٠
 ٦١
 ٦٢
 ٦٣
 ٦٤
 ٦٥
 ٦٦
 ٦٧
 ٦٨
 ٦٩
 ٧٠
 ٧١
 ٧٢
 ٧٣
 ٧٤
 ٧٥
 ٧٦
 ٧٧
 ٧٨
 ٧٩
 ٨٠
 ٨١
 ٨٢
 ٨٣
 ٨٤
 ٨٥
 ٨٦
 ٨٧
 ٨٨
 ٨٩
 ٩٠
 ٩١
 ٩٢
 ٩٣
 ٩٤
 ٩٥
 ٩٦
 ٩٧
 ٩٨
 ٩٩
 ١٠٠

”تو رستگ جس کے لکھا،
سی گرمک دھی لو لاء۔“

(جڏهن پراڻي جي ڌرمسٿڪ ۾ لکيل آهي سوني
دي گورو سان پريت ڪندو.)

”نازک اس ملی جس،
لکھا تو کرم۔“

(گورڙي سڪمڻي محلہ ۵، ص - ۲۷۲)
لکيو آهي سوني پرماتما کي پاڻي ۽
جڏهن پرماتما جو ڪم ٿيو.

پڄاڻن پرماتما جو حڪم ٿئي ٿو تڏهن ئي جيو جو
پوري ڪرو و سان ميلاپ ٿئي ٿو، کيس ناع ملي ٿو ۽
سندس شيوا پاڻ وڌي ٿو.
”مسٽڪ نا“

”مستکے یا پُپ ہووی ڈر لکیا،

تاسنگر میوا لائی .

(جندھجي لائبريري ۾ ڏرڻ واري ڳاھ کان ليکيل آهي
 (ڊاڪٽر ڪلي ۾ ۴ ص - ۸۸۰)

سڀ ڪڇ ماڻڪ جي اختيار ۾ آهي جڏهن هنجي
ڏيکي ٿي ٺڏهن هو جيرو آتما کي پاڻ سان ملائي

ٻئي ڪنھنجو دخل نہ آهي. هونئي سڀ جو ڪرار ۽
اباڻڻهار آهي.

”جو ڪڇ ڪرنا سو ڪر رهيا،

آڙر نہ ڪرنا جاني.“

(آسا محلہ ۳ ص - ۳۵۰)

(ست پرش جيڪي رليو آهي سوئي پيو ٿئي ۽
پيو ڪڇ ٿيڻو نہ آهي.)

جيڪي ڪڇ آدجڳاد کان ٿي رهيو آهي سو صرف
ست پرش جي آزادي حڪم جو ظهور آهي. جيڪا
رٿ ڪل مالڪ رٿي ڇڏي آهي انهيءَ کي سمور صرف
کولي ظاهر ڪري رهيو آهي.

جنهنجي ذر مستڪ پر ست پرش لکيو آهي سوئي
پوري گورو وٽ پهچي نام دان پائي، انجي شوق ۽
لکن سان ڪمائي ڪري ٿو.

”جن نانڪ نامر ڏاڻيا ميري جندڙ ٻئي،

ذر مستڪ هر لک ڇڏا وار.“

(بهاڱڙا محلہ ۴ ص - ۵۴۱)

(گورو صاحب فرمائين ٿا تہ جن جي ذر مستڪ پر
هريءَ لکيو آهي سيءَ وڏي پاڳي نامر ڏاڻين ٿا.)

پريوءَ جو ميلاب چترائي ۽ ڪوشش ذر پتي ممڪن
ناعمي. انهيءَ ماءِ خود پريوءَ جي ديا مهر جي درڪار
آڇ. جنهن جي مستڪ لکي هو جنهنجي ديا جي،

”سڄي بئسڪ ٿيا سنگ،

جن سنگ جهيڙي ٺاءُ،

تن سنگ سنگ نه ڪيڇي،

نازڪ جن آيا ساءُ.”

(راڳ آسا ساروڪ مهال ۵، ص - ۵۲۰)

(پاڻي ! اها سنگت ڪر جتي نام جهڙ جو شوق
بندا ٿئي ۽ جنڪي صرف پنهنجو سواروڪ آهي انهن کان
ڪڍارو ڪر.)

برمار ٿي جهڳياسن ۽ اڙهي ستسنگين کي جيتري
قدر ٿي سگهي اوترو ٺهت سنساري ۽ خود مطلبي
لوڪن جي صحبت کان بچڻ کپي نه ته سندن سنگ جو
رنگ ڇڙهندو.

”نازڪ منمڪان نالو ٿئي ٿي،

جن مائيا موهر پيار.”

(گورڙي ڪي وار ساروڪ مهال ۴، ص - ۳۱۶)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته جن منمڪن جو موهر،

۽ پيار مايا سان آهي تن سان نالو ٿوڙڻ پلو.)

۳- مالڪ جو پاڻو

سمنٽ جن جي سڃاڻپ لائين پهچ آهي ابدش ڪن
ٿا نه ڪنڊن اڙهندن ۾ جيڪي ڪڇ ٿئي ٿو سوست
لرڻ جي حڪم ۽ موج مطابق ٿئي ٿو. انهيءَ موج ۾

اثراتو سادن آهي. ستسنگ ۽ ٻين سهرن روپي کي
جي واڙ آهي ۽ انهيءَ ذريعي ستسنگي من جي اڀرڻ
۽ سوار ٿي خيالن کان اڇيل رهيو. پورن سند ستسنگ وٽ
جي ستسنگ بر ٿي پرماتما جي سڃي نام جو قدر پوڻو.

”سند سنگ انتر پرپ ڏيئا،

نام پور ڪا لاڳا مڃا.“

(گورڙي سڪمني، جلد ٥، ص ٢٩٣)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته سنتن جي سنگ ڪري
موندڪي اندر پرماتما جو درشن ٿيو ۽ هريءَ جو نام
منڍو لڳو.)

مدش چوڻي جو پرم مڻند ٿي آهي نام ۽ پسر پور
جي پراپتي. ساد سنگت ڏاران ٿي سڃي نام جي پوج،
پوي ٿي ۽ پوري گوروءَ جي کوچ ڪرڻ جو شوق پيدا
ٿئي ٿو ۽ پوءِ جڏهن پورو گورو شبد جو پيد ٿئي ٿو
ته انجي ڪمائي الساهه سان ڪجي ٿي ۽ موڪش پراپت
ٿئي ٿو.

انساني زندگي نهايت املهه آهي ۽ انهيءَ کي صرف
ڏيوي ڌنڌن پر غفلت ڪندا آهن ڪي. جيتري قدر ٿي
سگهي هڪ ڀل به ورت ڪمن پر وڃائڻ نه ڪي. پوري
گوروءَ جي دل وچان سان ڪوچ ڪري پست سان
سندس ستسنگ ڪجي ۽ کانئس نام جو پيد وٺي پوري
جاء ۽ لکن سان انجي ڪمائي ڪجي.

آهي انهيءَ ڪري اهڙن ڪمائيءَ وارن مهاڀرشن جي
صحت مان اسانکي ٻورو لاپ وٺڻ چڱائي ۽
”ست سنگت ڪٿي جانيئي“
جتي ايڪو نام وڪائيئي.“

(پاڻي! ستسنگ اهو آهي جتي صرف هڪ نام
انهڙو (شبد) جي وياڪيا ٿئي ٿي.)
اهو ٿورو صاحب جو اصول ظاهري توڙي باطني
هي ستسنگن سان لاڳو آهي.

انهڙو شبد ئي اهو هڪ نام آهي جو هر دم انسان
جي اندر پيو گونججي. جڏهن چت کي ايڪاگر ڪري
آتما انهيءَ آڪاش واڻيءَ کي ٻڌي ٿي ته انهيءَ کي
آندروني ستسنگ چئجي ٿو.

جيئن مٿي چيو ويو آهي ته ست انهيءَ انهد شبد
آڪاش واڻيءَ جو جسماني روپ آهي ۽ انهيءَ جو
رنگ ڪوڙو آهي ٻاهر يون ستسنگ. اهڙي ست
ٿورو جي ستسنگ ۾ انهيءَ هڪ نام يا انهد شبد
پوڄا ٿئي ٿو ۽ سندن مقناطيسي پوياءَ جي ڪارڻ
مل ٿيو پوي ۽ هري درشن جي پوئلڳا من ۾
ٿئي ٿي.

گيءَ کي آلهه ڪوڙو ڏيڻ لاءِ ستسنگ هڪ نهايت

ضروري آهي ۽ جيترو ڪجهي اولرو اُورو، عام ڇوڪري
 آهي نه جهڙو سنگ نهڙو رنگ، سنگ ٺاري، ڪسڪ
 اوڙي جي سٺو سنگ مليو نه جيوت سڌري بولدي
 پر جي بدقسمتيءَ سان ڪو وڃي ڪسڪ پر ٿاڻو نه
 حياتي برباد.

پلي ڪٿي ڪو ڪيتري به مظلوم شخصيت وارو
 هجي نه به ڌيري ڌيري سنگ جو رنگ ضرور ڇڙهندس،
 ايتري قدر جو انسان جو بنيادي جوهر نه ٻڙي ۽ سٺي
 وائوروڻ پر ئي کلي ظاهر ٿي سگهي ٿو.

اهڙي ريت جي اسان آهه ڪ انٽيءَ ۽ گيان جدا
 ڪانڪي آهيون نه اسانڪي اهڙن مهاڀرشن جي صحبت
 ڪرڻ ڪهي جن پنهنجي اندر پراڻ آهه ڪ ڇيٽا پرگهت
 ڪئي آهي. اهڙن مٿان مٿس جي روشن ۽ مستسڪ
 نوازان من ٿي نروارت جو رنگ ڇڙهي ٿو ۽ جيو نرمل
 ٿيو ٿوي.

مستسڪ جو اڪري ارت آهي ”ست“ جو ”سنگ“
 هيءُ ۽ اتر ”ست“ (سج) آهي انهد شبد، انهيءَ ڪري
 ”ست“ رشت مستسڪ آهي آتما جو انهد شبد سان
 ”ست“ يعني ”ڪي“ ”تندروني مستسڪ“ ڇڏجي ٿو ۽
 ”ست“ جي رشت جي رشت ٿي ۽ برسر شبد جو اڀياس
 ۽ نرمل ٿئي ٿو.

۽ غير مستسڪ جو سنگ ڪرڻ نه مستسڪ.

”ستگورو نه سڀو ٿو، سڄڻ نه رڪڻو آڙ ٿاڙ،

ڏک ٿيا ڪا جيو ٿا، ڪٽ آڻي سنسار.“

(سلوڪ مڪمل ۳، ص-۱۴۱۴)

(جن ستگورو ۽ جي شيوا نه ڪٽي ۽ شبد کي هردي

پر نه وسايو ٿن جي جيون ئي ڦٽڪار آهي ۽ انهن جو
سنسار ۾ اچڻ نه اچڻ برابر آهي.)

اهڙا منمڪ سدائين مايا جي چار ۾ ڦاٿل رهيندا ۽
انت سهي جمودت اچي کين ڀڳڙين ٿا ۽ نانا پرڪارن
جا عذاب ڏين ٿا.

”ساڪت ٻڌڪ مائيا ڌاري،

ٿن ڄم جو هن لاڳي،

ان ستگر آڳي سڀس نه ڀڄيئا،

اوه آوه جاھ اڀاڳي.“

(گورڙي پوري ۴، ص-۱۷۲)

(سنساري جيو سدائين مايا جي ٻڌن ۾ جڪڙيو

يو آهي جمودت سدائين سندس سر تي سوار رهيٿو.

ساڪاڻ نه هن ستگورو ۽ اڳيان پنهنجو سڀس نه نوابو.

تڏهيءَ ڪري اهڙي اڀاڳي جو جنم مرڻ جو چڪر قائم
هي ٿو.

۱. مثالي نثر رهي. عدکان جمود و حساب ڪتاب ڪتاب ۾
طلعين ۽ نڪي کيس دڪ سهڻا ٿا ڀون.

جن ممڪن کي زندگيءَ ۾ روحاني رهبر نثر ملي
انهن جو آئيدو ڏک ۽ ڪليشن سان ڀريل رهيو.

”ننهن نه ڏيکيه ساهه سڀ نهن اڃا اڃا“

ڪرن نه سنڌي ٺاهي ڪرن مند گهالا،
رستا جهي نه نام، تل تل ڪر ڪٽيئي،
هرهان جب ٻسري گو بند راءِ ڏنودن گهٽيئي.

(قونهي محلا ۵، ص - ۱۳۶۲)

(جيڪي اکيون ساڌو مهاڻا جو درشن نٿيون ڪن
سي بيڪار آهن، جيڪي ڪن انهن شيد کي نٿا ڀٽن
سي اوڙا پلا آهن، جيڪا زبان نام نٿي جهي ٽههڪي ٽڪر
ٽڪر ڪري ڇڏڻ کپي. ڀاڻي! جيڪي گهڙ ڀون ٿو ڪوبند
جي ياد ۾ نه لڳا ڀون سي سڀ وڻڻ وڻيئون.)

ستگورو جي شيوا ۽ شيد آڀياس بنا
زندگي وڻڻ آهي. اسانکي پنهنجو پاڻ سڃاڻڻ
پرماتما کي ڄاڻڻ جي ڪوشش ڪرڻ کپي ۽ اهو صرف
ڪورو ڀڳتي ۽ شيد ڀڳ جي آڀياس دواران ممڪن
آهي. اهو ئي انساني جامي جو اصلي مقصد آهي ۽ جي
ڀورو نه ٿيو ته سڄو نه اسانجو املو، جيون اجاڻو
ٿي وڃي.

پنهندي چٽايل جيوا آتما کي سنڀاليو ۽ ان کي
جهدون کان بچائي ڪال جي دائري مان ڪڍي
ستپوش جي گرد ۾ وهاري ٿو.

”جن هرناما هر چيٽا،

هر دءُ ارڌاري،

نن جم نيڙ نه آوئي،

گرسڪ گر پڦاري.“

(تلڪ محله ۴، ص ۷۲۶)

(جيڪو پريمي نام جو چمن ڪري انکي هردي
۾ وسائي ٿو پنهنجي نڙيڪ جهڙوڪ اچڻ جي جريب
نقو رکي، دراصل، اهڙو پريمي ئي گوروءَ جو لاڏاڻو
آهي.)

ستگوروءَ جي پُرل روحاني پرياڻ ۽ نام جي
ڪمائيءَ جي ڪارڻ موت جا فرشتا سندس شيوڪن
جي اوڏو اچڻ جي همٿ ٿي نٿا سارن ۽ نڪي اهڙن
شيوڪن کي ٽرڪن جا دڪ سهڻا ٿا ٻون.

”جي ستگر سڄي چٽ لائيتا،

سو خالي ڪوئي ٺاهي،

نن جم کي طلب نه هوڙئي،

نا او دڪ سهاهي.“

(رام ڪلي وار محله ۳، ص ۹۵۰)

(جيڪو ستگوروءَ سان پريم ڪري ٿو سو ڪڏهن

کان بچائي ٿو.

تڏهن پيٽ پاپ سڀ ناسهه،
هر سڌ ڏيڻ ملائي،
ميرا گرو پرميشر سڪڙائي،
پار اهرهه ڪا نام درڙائي،
انتي هوءَ سڪائي.

(رام ڪلي محل ۵، ص ۹۱۵)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته گورو جي درشن ڪرڻ
سان منهنجا سڀ پاپ ناس ٿي ويا ۽ هن پنهنجي ديا
سان مون کي هريءَ سان ملايو. منهنجو گورو سڪن جو
ڏاتا، پرميشور آهي. هو اسان کي پار اهرهه جو نام پڪڙائي
انت ويلي سڃاڻتا ڪري ٿو.)

ڪامل مرشد جي شيوڪن کي نڪو ذرعا جي
درنار ۽ حساب ڏيڻو ٿو پوي ۽ نڪو جهڙوئن جي هٿان
عذاب سڃاڻ ٿا پون.

”جهڙو پنهنجي لڙائي پنهنجي،

۽ پارڪ ستن دوراري.“

(آسا محل ۵، ص ۳۹۳)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته جڏهن هنڌ (شونيتري)
تي نڪتي ٿي ته صرف سندن ئي اچي بچائين ٿا.)
سنگين جي شين تي نڪو ذرعا وٺ نه بلڪه
سنگ پوءِ به شين تي نه. تنهن واري سنگورو

ستگورون جو آهي ۽ پريم سان شبد جي نڪمائي ڪجي
ٿي ته پوءِ ڪو به سبب نه آهي ته هن زندگيءَ ۾ ئي
پريم ستم جي پراپتي ۽ هريءَ جو درشن نه ٿئي.
در حقيقت ستگورو پڳتيءَ بنا پر ماتما کي پاڻ
نامهڪن آهي.

ستسنگيءَ جي هردي ۾ سڄي اڪير ۽ گهري پربت
ان وقت جاگرت ٿئي ٿي جڏهن هو اندر پنهنجي
ستگوروءَ جي نوراني سروب جو ديدار ڪري ٿو.
”هه، عاقل بقل پئي گر دٻڪي،
هه، لوت پوت هوءِ پنهنجا.“

(بالاول محلہ ۴، ص ۸۳۶)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته پهرين مان نهايت چتر
۽ سياڻو هوس پر گوروءَ جو پرڪاشميه درشن ڪري
منهنجو من لوت پوت ٿي ويو.)

جڏهن پريمي ستسنگي اوچن آلمه مند ان ٿي
پنهنجي گوروءَ جي سیتل ۽ نوراني سروب جو درشن
ڪري ٿو تڏهن سندس سڀ عيب، اوڻايون، ڪڇايون
۽ ڪمزوريون نڪري وڃن ۽ نرم ٿيو پوي. پوءِ
ستگورو پنهنجي آتما کي شبد سان جهوڙي رستي جا
اڪ لنگهائي آخر امر لوڪ ۾ پهچائي ٿو.

انت سمي ستگورو پنهنجي شرطاڪت جهڙو جي رکيا
ڪري کيس جهڙوئن جي ڪشڻ ۽ ترڪ عي اڏي

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته جيڪو مون کي پنهنجي
پرتر جو پيغام سڻائي ٿو تنهن کي مان ڪهڙي پيٽا ڏيان.
دل چوي ٿي ته پنهنجو سر ڪٿي هنجو آسڻ لاهيان ۽
باقي ڌڙ سان سندن شيوا ڪريان.)

نائڪ شيوڪ سوئي آڪيئي، جو سر ڌري اٿار،
ستگر ڪا پانا من لئي، سيد رکي آر ڌار.
(سارنگ وار محلہ ۳، ص ۱۲۴۷)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته سچو شيوڪ اهو ئي
آهي جو پنهنجو سر اٿاري ٿو (خودي ڇڏي ٿو) ۽ هر
حالت ۾ ستگوروءَ جي پاڻي ۾ رهي شبد کي پنهنجي
هردي ۾ وسائي ٿو رکي.)

جي اسان کي هري درشن جي آڀلا ڪا آهي ته
ستگوروءَ جي اُپديش مطابق شبد يوگ ۾
آپياس ڪرڻ کپي.

”نن من ڌن سب سوئپ گر ڪم،

حڪم مني پائيئي.“

(رام ڪلي محلہ ۳، ص ۹۱۸)

(پنهنجو نن من ڌن سب گوروءَ کي سونپي سندن
حڪم ۾ نه پر ماڻها کي اوس پائيندين.)

حڪم جو آرٽ آهي شبد يا آڪاش وائي. جڏهن
احمر يا ڇڏي اها ٺاونا رکجي ٿي ته سب ڪم

ستگوروء جي شيرا ڪرڻ سان شبد اڀياس ۾ من
لڳي ٿو ۽ آخر سهج اوستا جي دائما شانتي ملي ٿي.
”ستگر سيوي ٿا سهج ڏن اڀري،
گت مت ٺڌي پائي.“

(سورت مھل ۳، ص ۶۰۴)

(پائي! گوروء جي شيرا ڪرڻ سان ئي سهج ڏن
اندر پرگھت ٿئي ٿي ۽ مڪتي ملي ٿي.)
پنهنجي ستگوروء جي شيرا ۽ پگتي ڪرڻ سان
اندر ۾ پرڪاش نظر اچي ٿو ۽ مٿين روحاني شبدن
کي پڪڙي آتما سچڪند ٻڌي ٿي پر هن پرير جي
مارگ ۾ سر جي پيٽا ڏيئي ٿي پوي.
”جڏهن ته پرير کيلن ڪا چاء،
سر ڏر ٿئي ٿي ميري آء.“

(سلوڪ ورن ٽائي وڌڪ مھل ۱، ص ۱۴۱۲)
(پائي! جي ٿو ڪي پرير جي بازي ڪيڏي آهي ته
پنهنجو سر ٽريءَ تي رکي (اچر پاء ۽ ڏي) ٿو
منهنجي گليءَ ۾ پرير پاء.)

”هي صاحب ڪي رات ۾ آهي،
ڪهه لڙڪ ڪيا ٿا ڇي،

سيس وڌي ڪر، ٻسڻ ٿا ڇي،

بن سر سيو ڪر ڇي.“

(اڏھيس مھل ۱، ص ۵۵۸)

۵- سار

۱- گورو ڀڳتي

گورو ڀڳتيءَ بنا اسين روحاني روشن راهه لي هڪ
وڪ به ڪٿي ڪين سگهنداسين. گورو ڀڳتيءَ جو مطلب
آهي اهر پاڻ لڙڪ ڪري، پنهنجو عقل ۽ چترائي ڇڏي
گوروءَ جي گيان جي اوت ولي. نه رڳو گوروءَ جي پر
ساد سگت جي هر پرڪار جي شيوا ڪرڻ.

”پاڻي پکا پيس داس ڪي،

لب هو، نهال.“

(بلاول محلہ ۵، ص - ۸۱۱)

(هي مستگورو! مان پنهنجي شيوڪن جو پاڻي پوي،
ڪين پکو هڻي ۽ سندن لاءِ اٺو پنهنجن پاڻڪي وڌي پاي
سمجهندس.)

گوروءَ جي شيوا ڪرڻ سان پريءَ جي پرست
ماي ٿي.

”جو گر ڪٿي جن پوجي سيوي،

سرجن ميري هر پر پوي.“

(ملار محلہ ۴، ص - ۱۲۶۴)

(جيڪو پريءَ جي شيوا ۽ پوجا ڪري ٿو
- ڪي وڻي ٿو.)

(گورو صاحب فرمائين ٿا تہ اي مالڪ! تون اڪال
 پُرش، اڪ، پُرش، اگم پُرش ۽ نرالو آهين.)
 سڃڻڪند، اڪ، لوڪ، اگم لوڪ ۽ اناامي ديش
 (جنهنڪي سوامي جي مهراجن راڌا سوامي ڏام ڪري
 سڏيو آهي) در اصل اهي چارئي ائم ام-را-وڪ جا
 چار حصا آهن جي پرلڻ، مها پرلڻ جي ائڙ کان مٿي
 آهن. انهيءَ ڪري اسانجو اشت هڪڙو ڪهي آخري مقام
 يعني سڃڻڪند اناامي لوڪ.

۽ هاڻي هر دم ٻين جي انهد ذڪار ٿيڻي ٿاڻي جي.

انهيءَ ڪري اسانکي اهڙو روحاني رهبر ڪهڙي جي
 اسانکي پرمائڻا جي سڄي نام سان چوڙي اسانجي آتما
 کي نچ ڌار ڪري سڃاڻي ڇڏي ٿي جي سرياني
 نان ٿيڻي وڃي ۽ ست پرش، جنهنجي هڪ رڙر جهڙو
 پرڪاش ڪروڙن سڄن ۽ پندرهائڻ کان وڌيڪ آهي،
 جو هر دم روشن ٿيو ٿئي.

جڏهن پرک ٿئي ٿي ته اها اوڀر ٿاڻين ڇڏي ڪي
 ڊاهي ٿي ۽ اسانجو هي اسٽول منڊل ۽ انهيءَ کان مٿي
 سوڪير منڊل ٿئي ٿو هر پر سمانجي وڃن ٿا. جڏهن
 مها پرک ٿئي ٿي تڏهن سڃاڻي ڇڏي ٿي هيٺان اي سڀ
 ڇڏي ناس ٿيو وڃي ۽ ڪال، مها ڪال به الڀ ٿيو وڃن.
 ست پرش يا نرڪار کي اڪال ڪوٺجي ٿو ڇاڪاڻ
 ته هو ڪال جي دائري کان مٿي آهي. ست پرش کان
 مٿي الڪ پرش ۽ اڪير پرش ۽ آخر ۾ اٺاڻي پرش
 آهي جنهنکي ڪورو نازڪ صاحب جن ”سرواهي“ يا
 نوالو سڏيو آهي.

”اڻڄ ٻار بي اٺت سرواهي.“

(بلاول محلد ۵، ص - ۸۰۲)

”تون اڪال پرک ٿاهي پر ڪال“

تون پرک آليڪ اڪير نرالا.

(مارو محلد ۱، ص - ۱۰۳۸)

اندر ڪروڙن سورهن جي روشني ڀرڻ هٿ ٿي. (جڏهن ست ڀرڻ جي هڪ روم جو ڀرڪاش ايترو آهي ته پوءِ هندي سڄي سروب جو ڀرڪاش ڪيئن ورن ڪري سگهندو؟

ستگوروءَ جي رهنمائيءَ انوسار شبد جو اڀياس ڪرڻ سان ساڌڪ آخرين مقام يعني سچڪڊ پهچي ست ڀرڻ جو ديدار ڪري سگهي ٿو. انهيءَ امر لاءِ ٻين جي مدد ۽ موهيندڙ ڏن هر دم ڀيئي گونججي ۽ جا ساڌڪ جي آتما کي ست ڀرڻ ۾ لين ڪيو ڇڏي.

”بيٺا شبد وڃاوي جوگي،

درس-ن روپ اڀارا،

شبد اناهد سر سه، راتا،

نازڪ ڪهي وچارا.“

(آسا محل ۱، ص - ۳۵۱)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته اي جوڳي! ٻين جو شبد وڃاءِ نه ٿو ڪي ست ڀرڻ جو روشن ملي. ڇاڪاڻ ته انهد شبد جي اڀياس ذريعي ئي پريوءَ جي پراپتي ٿئي ٿي.)

”هر ڪي ٻير پگت من لينا،

نعت باجي انهت بيٺا.“

(سورت محل ۵، ص - ۶۲۲)

(هريءَ جي ٻير ۽ پگتيءَ ۾ من لين ٿي ويو آهي)

گورو جي مدد ۽ مهر بنا شبد هڪ نثر اچي سگهي.
اهڙو مهاڻا ئي اسان کان پنجن شبدن جي ڪمائي
ڪرائي اسانکي پنهنجي ڀرم پتا ستنام جي گود ۾
وهاري ٿو.

سڀ ڀرڻ ڀرڻ، شانتِي ۽ گيان جو اڻاء، ساڳو آهي
۽ سندس هڪ روم جو ڀرڪاش ڪروڙن سچن ۽ چنڊن
کان وڌيڪ آهي.

”نام جهٽ ڪوٽ سور اجارا.“

(جهٽسري محلہ ٨، ص ۷۰۰)

(نام جهٽ سان اندر ڪروڙن سورجن جو اڃالو
ٿئي ٿو.)

جڏهن آتما سڀڪند پوهي ٿي تڏهن هوءِ اهو اڻاء
ڀرڪاش ڏسي ٿي.

”سنت ڀرسان ميري پُورِ مندورڪ،

ڪر ڪر ٻا پيئي گڻ ٿاس،

سانس سهج سوک من اڃي،

ڪوٽ سور ٿانڪ ڀرڪاس.“

(اُوڏي محلہ ۵، ص ۷۱۶)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته سنت ستگوروءَ جي

دنيا سان منهنجا سڀ مندورڪ ڀورا ٿيا ۽ هن پنهنجي

ڪر ٻا ڪري مونکي ڪل مالڪ سان ملايو. سندن دٻا

سان مونکي سهج اوستا جو آندو ڀرايو ۽ پنهنجي

سمانجو رهي .)

اهي پنج شيد اسانجي شريسر اندر آهن ۽ پور
گورو انهن جي ڪمائي ڪرائي اسانکي امر لوڪ پهچائي
ٿو. پر ماڻها اسان جو پور پتا آهي ۽ آڻا انهيءَ جو ٻالڪو.
هن وقت پتا عرش تي آهي، ٻالڪو فرش تي ليڪن
پنجن شيدن جي ڪمائي ڪري سوکير منڊلن کي پار
ڪري ٻالڪو پنهنجي پتا جي گود وڃي وسائي ٿو پر
اهو سڀ لڏهن ممڪن آهي جڏهن گورو ڪرپا ڪري
شيد جو پيد بخششي .

” ڏاڻهي نڪري اولر ٿاڻا ،
پنج لوڪ وسهه پرڏاڻا ،
اوپر ايڪڪار نرالر ،
سنن سماءَ لڪائڻا . “

(مارو محل ۱، ص ۱۰۳۹)

(انساني ڏاڻهي تي پور آستان آهي جڏهن پر پنج
لوڪ گهٽ آهن جن جي چوڻيءَ تي سن سماءَ تي ۽ پر
ست فرش وٺڻو آهي .)

منش ڏيهه پر ۲۲ سُڌون آهن ۽ سڀڪند سڀ کان
پئي آخر ۾ سن آهي . اتي ستوش پراجمان آهي جوئي
سانجو سڀو پتا آهي ۽ سڀڪند اسان جو سڀو گهر آهي .
تي ٻيڻي آڻا موهه ۽ ماڻا جي اڳيان ، ڪرمن ۽ پورا سڀ
تي ڪر کان مڪت ٿيو پوي .

جي ٻڌڻ سان جيو آتما ڀر مائما ۾ سمائجي ٿي .
 سنت اڀياس ذريعي پاڻکي انهن پنجن شين ۾
 دب ڪندا ۽ ستگورو انهن شين جو ڏيهه سروب
 ٿي . انهيءَ ڪري گوروءَ جو ڌيان آهي پنجن شين
 ۾ مشور جو ڌيان .

” پنڊ پرون پنڊ ڀرڌان ،

پنڊجي پاوه درگه مان ،

پنڊجي سوهه در راجان ،

پنڊا ڪا گر ايڪ ڌٿان .”

(جپ صاحب محلہ ۱، ص - ۳)

(پنڊ شيد ڀر ڀوءِ پاڻ منظور ڪيا آهن ۽ اهي پنڊ
 ٿي ڀرڌان شڪتيون آهن جن جو مالڪ جي درگاهه ۾
 مان آهي ۽ انهن پنجن جو ڏيهه سروب آهي ستگورو .)
 گورو پنجن شين جو مضبوطي مرڪز آهي ۽
 هنجي سروب جو ڌيان ڪرڻ سان اسين پنجن شين
 کي پڪڙي سڃاڻڻ پوهجي سگهون ٿا . پنجن شين جي
 ڪم ڪمائي ڪرڻ بنا ڌرم پوهڻ ناممڪن آهي .

”رَسِ رَسِا مِٺ اِيڪي پاڻ ،

تخت نواسي پنڊ سماءُ .”

(آسا محلہ ۱، اسٽيڊيان گهر ۲ ص - ۴۱۱)

(آتما شيد چورس پاڻي انهيءَ سان ملي هڪ ٿي
 ڪا شين تخت تي واهي پنجن شين ۾

”پرپ مستڪي ٿر ليڪيا،
گرمتي هر لڙ لائيو،
پنج سبد درگه هاجيا،
هر ملهو منگل گائيو.“

(مالهڪوڙا مهل ۴، ص ۱۸۵)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته منهنجي ٿر مستڪ
پرپوءِ اهو لکيو آهي ته تون پروري گوروءَ کي پائي
مون وٽ ايندين. منهنجي درٻار جي پنجن شبدن جو
منگل گيت ٻڌي مون ۾ سمانجندين.)

مالڪ جي آئي مهر سان ڪامل مرشد ملي ٿو جو
شبد جي ڪمائي ڪرائي درجي بدرجي اندر جا اڪ
لنگهائي رستي ۾ پنج شبد سروط ڪرائي آخر سچڪند
پهچائي نرانڪار ۾ لين ڪري ٿو ڇڏي.

”پنجي سبد وڃي ست گرم،
وڏ ڀاڱي انهد وڃي.“

(ڪاٿي ڪي وار ص ۴، ۱۳۱۵)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته جڏهن منهنجي گورو
مونکي پنجن شبدن جي ڪمائيءَ جو پيد بخشيو ته
هنجي ڪرپا سان ڪمائي ٻڌي ۽ منهنجي اندر شبد
کوڙجڻ لڳو.)

شبد نه هڪ آهي ليڪن انهيءَ جا پنج مختلف
آواز آهن جي ست پرش جي ظهور جا سروب آهن ۽

جن جي ٻڌڻ سان جيو آتما پرمائڻا ۾ سمائجي ٿي .
 سنڌ اڀياس ذريعي پاڻکي انهن پنجن شبن ۾
 جذب ڪن ۽ ستگورو انهن شبن جو ڏيهه سروب
 آهي . انهيءَ ڪري ڪورو جو ڌيان آهي پنجن شبن
 ۽ پرميشور جو ڌيان .

”پنج پروان پنج پروڌان ،
 پنڃي پاوه درگه مان ،
 پنڃي سوهه در راجان ،
 پنجا کا گر اڪ ڌنان .“

(جپ صاحب محلہ ۱، ص-۳)
 (پنج شبن پريو پاڻ منظور ڪيا آهن ۽ اهي پنج
 ٿي پروڌان شڪتيون آهن جن جو مالڪ جي درگاهه ۾
 مان آهي ۽ انهن پنجن جو ڏيهه سروب آهي ستگورو .)
 ڪورو پنجن شبن جو مقناطيسي مرڪز آهي ۽
 پنڃي سروب جو ڌيان ڪرڻ سان اسين پنجن شبن
 تي پڪڙي سڃڪند پوهي سگهون ٿا . پنجن شبن جي
 ڪمل ڪمائي ڪرڻ بنا ڌرم پوهڻ ناممڪن آهي .

”رَسِ رِسيا مٽ اڪي پاڻ ،

نخت نواسي پنج سماء .“

(آسا محلہ ۱، اسٽيڊيان گهر ۲ ص-۴۱۱)

(آتما شبن جو رس پاڻي انهيءَ سان ملي هڪ ٿئي
 ۽ سڃڪند جي تخت تي واهي پنجن شبن ۾

ٻڌڻ جو مون ۾ واسو ٿيو آهي ۽ ٻنڄ مون مان نڪري
ويا آهن. ڀائي! اهڙيءَ طرح منهنجو گهر (شريار) وسير
آهي. منهنجي درمت ناس ٿي ويئي آهي ۽ گورو
جو گيان منهنجي من ۾ اسٽر ٿيو آهي.

جڏهن ساڌڪ جي اندر ٻنڄ شبد گونجڻ لڳن ٿا
تڏهن ٻڌڻي وڪار خود بخود ختم ٿيو وڃن. دراصل
انسان جي سڀني ڪمين ۽ ڪمزورين جو واحد علاج
آهي ٻڌڻ شبدن جي ڪمائي.

”ٻنڄ شبد ٽرمائل ٻاجي،

ڏاڪي چور سنڪ گهن ٿاڳي.“

(رام ڪلي ايڙي جي، ص - ۹۷۴)

(ايڙي صاحب فرمائين ٿا ته منهنجي اندر ٻنڄ شبد
وڳا، چنور جهليو، سنڪ ۽ بادان جي گرڇا ٿي.)

جن وڏڀاڳي جيو آلمان جي ڌر مستڪ ۾ اڙيو اهو
ٽرم ليڪ، لکي ٿو سڀئي ٻوري گورو کي ڀائي ٻڌڻ
شبدن جي ڪمائي ڪري ڌر ڌام ٻهڻ ٿا.

”جيڪي ڀرميشور جا. منظور نظر آهن
مي ٿي کيس لهن ٿا.“

عيسوي مسيح شبد کي ”Word“ يا ”Holy Ghost“
- ما کي ”Son“ ۽ ڀرمائما کي ”Father“ ڪري
ڏنو آهي.

انين به چئي سگوهجي ٿو ته سڀڪند ٿاين پندجي شيد
مڪمل ٿيو وڃن. جنهن گرمڪ جي اندر آهي پندجي شيد
پر گهٽ ٿيا آهن سو نهايت وڏي پاڻي انسان آهي ڇاڪاڻ
ته هو آخرين منزل اٿو ستارن ۾ سمائجي وڃي آهي.
”واڃي پندج سيد ايت گهر سڀاڳي.“

(رام ڪليءَ جلد ۳، اندر ص ۹۱۷)

(ڏن اها ڏيهه (گهر) آهي جنهن جي اندر پندج شيد
سدائين بيا وڃن.)

انهن پندجن شيدن کي صرف شيد اڀياس ڏري
ٻڌي، پندجن وڪارن يعني ڪار ڪروڙ لڙپ هڙهه ۽ اهڙڪار
کي ڪڍڻو آهي. اهڙي طرح سڀڪند پندجي جو آهي.
سو کير مڊل ۾ انهن پندجن ٿي وڪارن جون شڪليون
آهن ۽ ننڍن ٻالڪن جي روپ ۾ اندر نظر اچن ٿا.
ڪير صاحب پندجي ٻاڻي ۽ ٻر انهيءَ جو ذڪر ڪيو
آهي.

”پندج مداني پندج رسائي،

پندج رسائي پندج گوائي،

ان ٻڌ نگر وٽا مير پائي،

ڏرڪ ڪٿيا گر گمان درڙائي.“

(آسا جلد ۵، اشهدان ص ۴۳۰)

(ڪروڙ صاحب فرمائين ٿا ته پندجن (شيدن) کي
مون ٻڌو آهي ۽ پندجن (وڪارن) کي رساو آهي.)

”اٽسي ڪنگري وڃاء جوڳي،

جُٽ ڪنگري انهد وڃي،

هر سٺ رهي لَو لاءِ.“

(رام ڪاٺي محل ٣، اسٽڊيان، ص - ٩٠٨)

(اي جوڳي! ٻاهرين ڪنگري وڃائڻ ڇڏي، ٽون

اهڙي آندريان ڪنگري وڃاء جا انهد روپ ۾ هر دم

بيٽي وڃي ۽ جنهن ذريعي هريءَ سان لنڊو لڳي ٿي.)

اهو ڪنگري ۽ سارنگيءَ جو منوهر سنگيت قدرائي

آهي ۽ هر دم خود بخود ٻيو ٿئي.

”ٻن وڃائي ڪنگري وڃي جوڳي،

سا ڪنگري وڃاءِ.

ڪهي ٿانڪ مڪت هر وه جوڳي،

ساڄي رهه سماءِ.“

(رام ڪاٺي محل ٣، اسٽڊيان، ص - ٩٠٩)

(جوڳي! ٽون اها ڪنگري وڃاء جا پاڻمرادو بيٽي

وڃي نه ٿو ڪسي موڪش برابرت ٿئي ۽ ٽون ٻر ماڻها ۾

سمائجي وڃين.)

شبد مارگ - شو نيتر کان شروع ٿئي ٿو ۽ سڄي ڪند

ٿاين وڃي ٿو. انهيءَ رستي ۾ پنڃ ديش اڇنٽا جن

مان هر هڪ کي نيارو شبد آهي. انهيءَ ڪري ڪامل

تقيرن پنڃن شبدن جو ذڪر ڪيو آهي جن کي ٻار

ڪري پوءِ ٿي پنڃ ڌام بعد ٻي سڄي ڪند برابرت ٿئي ٿو.

”نانڪ جيولڻا مر رهڻي“ .

اٿسا جوڳ ڪمائڻي،

واڃي باجهه، سڱي واڃي،

تڙ نريٽ پڊ پائڻي“ .

(سوھي محلہ ۱، ص - ۷۳۰)

(گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ اي ساڌڪ

اهڙي جوڳ جي ڪمائي ڪر جنهن دنواران جيئري

موت ٿئي ۽ ٻاهرين ساڙن جي وڃائڻ کي ڇڏي نون

اندروني ”سڱي“ وڃاء تہ توکي نريٽ پڊ پراپت ٿئي.)

جهڙي طرح ٿر پاپڊر گهٽي ۽ سڱ جي ٿڌ

آهي ۽ ارهر جي ڪارڻ منڊل ۾ بادلن جي گرجه ۽

نڀاري جو آواز پيو اٿي تيئن پار ارهر ۾ ڪنگري ۽

سارنگي جي اڌيت ٿڌ هر دم پيئي گونججي.

”گهٽ گهٽ واڃي ڪنگري،

اُن ٿڌن سبڊ سپاء.“

(سري راڳ محلہ ۱، ص - ۷۲۲)

(.حرڪ انسان جي مستڪ ۾ اٿئي پهر ڪنگري

پيئي وڃي جنهنڪي شبد اڀياس ذريعي ٻڌي سگهجيٿو.)

جڏهن اڀياسي پنهنجي اندر ڪنگري ۽ سارنگي

جي منڊر ٿڌن ٻڌي ٿو تڏهن آتمڪ ڳيان دنواران جي

پنهنجي آتما-پروما جي لڪ پوي ٿي ۽ اوه پور

نظر ۽ ٿڌڻن ٿڌن ٿي.

”اٽسي ڪنگري وڃاء جوڳي،

جٽ ڪنگري انهد وڃي،

هر سٺ رهڻي لڙ لاءِ.”

(رام ڪلي محلہ ۳، اسٽيڊيان، ص - ۹۰۸)

(اي جوڳي! ٻاهرين ڪنگري وڃائڻ ڇڏي، تون

اهڙي اندرين ڪنگري وڃاء جا انهد روپ ۾ هر دم

پيٽي وڃي ۽ جنهن ذريعي هريءَ سان لنڊو لڳي ٿي.)

اهو ڪنگري ۽ سارنگيءَ جو منوهر سنگيت قدرائي

آهي ۽ هر دم خود بخود پيو ٿئي.

”بن وڃائي ڪنگري وڃي جوڳي،

سا ڪنگري وڃاءِ.

ڪهي نازڪ مڪت هو وه جوڳي،

ساڄي رهڻ سماءِ.”

(رام ڪلي محلہ ۳، اسٽيڊيان، ص - ۹۰۹)

(جوڳي! تون اها ڪنگري وڃاء جا پاڻمرادو پيٽي

وڃي نه ٿو ڪسي موڪش پراپٽ ٿئي ۽ تون پرماتما ۾

سمائجي وڃين.)

شبد مارگ - شو نيتز کان شروع ٿئي ٿو ۽ سڄو ڪند

ٿاين وڃي ٿو. انهيءَ رستي ۾ پنج ديش اچڻا جن

مان هر هڪ کي نيارو شبد آهي. انهيءَ ڪري ڪامل

فقيرن پنجن شبدن جو ذڪر ڪيو آهي جن کي ٻار

ڪري پوءِ ئي پنج نام بعد ۾ سڄو پراپٽ ٿئي ٿو.

۱. رسي پر اچي ٿو.
”اڪ ڪوسرو سڏ ڪوٽ لعل،
نسب چتر پائورو آئي سو.“

(سورٺ مهار، ۵. ص- ۱۲۴)

(جڏهن ٻه رڻين پد کي طع ڪڍي ٿو ته پوءِ ال
رنگ جو چار دل ڪڍول نظر اچي ٿو.)
اوم يا برهم پد جو برڪاش ال آهي ۽ ائي جي
ڪڍول جون جهڪي چار پنڪڙيون آهن انهيءَ مان ئي
چار ويد ۽ رشن جا چار ”مها واک“ ٺهيا.

برهم کان مٿي سنتن جي راهه پر ٿيون پد پار برهم
جو آهي. جنهنڪري گورو صاحبن امرنسر به ڪوٺيو آهي
چاڪا نه ائي امرت جو سرور آهي. ائي جو مالڪ
برمانا جو نرمل سروب آهي جنهنڪري گورو صاحبن
”وارنگ“ يا ”اراء“ ڪري سڏيو آهي. انهيءَ کان
هيٺ سڀ وچا مٿي جو عڪس آهي.

”اري روپ نرال برتنا“

ندر ڪري وچ ڄاڻيا.

(آسا مجله ۱، ص- ۳۵۱)

(پار برهم جو مالڪ راء آهي، ائي نرمل آهي ۽
ڪائناتس هيٺ جيڪا وچنا جايا سمان آهي انهيءَ ئي
پهچي ڏيا دوستي ٿيو وڃي.)

اوم يا برهم ڪائناتس انهيءَ جايا جي حد آهي ۽ انهيءَ

کان مٿي من ۽ مایا جو انر نہ آهي. ٻار اُهرم جو پُر کاش
پورنمائيءَ جي چندرما جهڙو آهي پُر هزار گڻا زياده
رڪاشوان.

انهيءَ اُٺي نرمل منڊل ۾ بهيڻ کان اڳ، نرنجن جو
سوکير منڊل جتي پُر کاشمير گگن ۽ اکڊ جوت آهي
۽ اُهرم جو ڪارڻ ديش جتي لال سورج جو پُر کاش
آهي، رستي ۾ اچن ٿا پُر انهن من ۽ مایا جي ديشن
کي ٻار ڪرڻ لاءِ پوري ڳرروءَ جي رهبري ۽ سهائتا
بلڪل ضروري آهن.

”ستگر ملهه پرب ٿاري،

سس گهر سور ديهڪ گهاري.“

(مارو محل، ۱، ص - ۱۰۴۱)

(ستگرروءَ جي ملڻ سان اُڀرڻو پاڻ مڪتي بخشي
ٿو ۽ جڏهن ٻار اُهرم جو چندرما اندر نظر اچي ٿو تڏهن
(اُهرم جو) سورج ۽ (نرنجن جي) جوت پونتي رهجي
رجن ٿا.)

مٿين چيٽن ۽ روحاني ديشن جي چڙهائيءَ لاءِ
هر ٻن جيئري ٿي مرڻو پوندو آهي بعد ٻي پندج چيٽن
ارا کي ساري سر ۾ مان هٽائي اکين جي پويان اڪاڙ
ڪرڻ پوندو آهي ۽ انهيءَ اڀياس جو طريقو شبد يوگ
مهاٿمون سيکاريندا آهن.

ڪارڻ ديش رستي پر اچي ٿو.
 ”ايڪ ڪوسرو سڌ ڪوت لعل،
 نسب چتر ٻائڻو آئيءِ.“

(سورٺ مهال، ۵ ص - ۶۲۴)

(جڏهن ٻيهر ٽين ٻڌ کي طئه ڪجي ٿو ته ٻيءَ لال
 رنگ جو چار دل ڪنول نظر اچي ٿو.)

اوم يا برهم ٻڌ جو پرڪاش لال آهي ۽ اٺي جي
 ڪنول جون جهڪي چار پنڪڙيون آهن انهيءَ مان ٽي
 چار ويد ۽ ريشم جا چار ”مها واک“ اٿن ٿا.

برهم کان مٿي سنتن جي راهه ۾ ٽيون ٻڌ ٻار برهم
 جو آهي، جنهن کي گورو صاحبن امرتسر ۾ کڻيو آهي
 ڇاڪاڻ ته اٺي امرت جو سروور آهي، اٺي جو مالڪ
 پرمانا جو ٽرمل سروپ آهي جنهن کي گورو صاحبن
 ”رارنگ“ يا ”راراءِ“ ڪري سڏيو آهي، انهيءَ کان
 هيٺ سڀ رچنا مٿي جو عڪس آهي.

”راري روپ ٽرالر بڻاءِ“

نڌر ڪري وڃ ڇاٿيا.

(آسا محل، ۱ ص - ۳۵۱)

(ٻار برهم جو مالڪ راراءِ آهي، اٺي ٽرمل آهي ۽
 ڪائڻس هيٺ جيڪا رچنا ڇايا سمان آهي انهيءَ تي
 پنهجي ديا درشتي پيو وجهي.)
 اوم يا برهم ٽائين انهيءَ ڇايا جي حد آهي ۽ انهيءَ

جو اکاش منڊل ۽ سڄ، چنڊ ۽ تارا ڏٺا ۽ انهد شبد
ٻڌو تڏهن فرمايائون ته اهاڻي پرمانما جي سڄي
آرڻي ۽ اپاسنا آهي.

”گگن مي ٿال رو چنڊ ڊيپڪ ٻني،
تارڪا منڊل جنڪ مونڙي،
ڪٿسي آرڻي هوءَ پوکندڙا ٿيري آرڻي،
انهڻا سبد واجنت ٿيري،
سَسَس ڪوڙڻن نه نه ڻنن هي ٿوه ڪٿن،

سَسَس مورٽ ٿنا ايڪ ٿوهي.“
(ڏناسري محلہ ۱، آرڻي صہ - ۶۶۳)
(گگن روڀي ٿالهر پر سڄ ۽ چنڊ جا ڏيٽا آهن ۽ تارا
ماڻگن سمان آهن. اها ٿريٽ پرمانما جي هڪ انوکي
آرڻي آهي. انهد شبد ٿيري (ساز) وانگر پيو وڃي.
اي پرمانما! تنهنجون جيتوڻيڪ هڪ هزار اکيون ۽
هڪ هزار مُک نظر اچن ٿا پر تنهن هوندي به تنهنجو
روپ انهيءَ کان نيارو آهي.)

هيءَ سڀ رچنا انساني قالب جي اندر آهي ۽
جيڪو پرمانما جو پيارو پنهنجي سرٽ کي نون دوارن
مان ڪڍي اندر انهد شبد سان جوڙيندو سو اها اکين
آرڻي ڪندو. ويدن پر به انهيءَ آرڻيءَ جو ذڪر آهي
۽ لکيل آهي ته پرمانما کي سَسَس مُک ۽ سَسَس نيتز آهن.
ٿر پايڊ کي جڏهن پار ڪجي ٿو ته پوءِ برهم جـو

روشنيون به نظر اچن آيون جن جي ذريعي اندرون
سو کير وڃڻا پسجي ٿي ۽ اڌ يالھڪ گيان پراپت ٿيندو.
سھسڊل ڪڍول ٿر يابد جو ھيڊ ڪوانر آھي ۽ الھي
جو جڙي سروب پڳوان يا نرنجن، پرمالما جو سو کير وڻ آھي.

”ڪالي ڪڙل نرنجن جاني،

اوجھي گرم سس سبد پڇاني.“

(مارو محلہ ۱، ص - ۱۰۴۰)

(شيام ڪنڊج ۾ نرنجن جو نواس آھي ليڪن جڏھن
ڪل مالڪ ڪرپا ڪري ٿو تڏھن شبد اڀياس ذريعي
انجو درشن ٿئي ٿو.)

انهيءَ شيام ڪنڊج جيون ڇاڪاڻ ته هزار پنڪڙون
آھن انھيءَ ڪري انکي سھسڊل ڪڍول به چئجي ٿو.
الھي گھنٽي جي اکين ڏن ھر دم پيئي گونججي.

”گھنٽا جا ڪا سديئي ڇھ ڪٽ.“

(آسا محلہ ۵، ص - ۳۹۳)

(الھي گھنڊ جو آواز چئني طرفن کان پيو گونججي.)

گھنٽي جي ڏن ۾ آتما کي مٿي ڀڪڻ جي شڪتي

آھي .

خواجہ حافظ به پنھنجي ڪلام ۾ لکي ٿو ته اڃا

نه پر پتر جي گھر جو پتر ڪونه ٿو پري ليڪن ايترو

ضرور آھي ته اتان گھنٽي جي گونج اچي پيئي .

جڏھن گورو نازڪ صاحب پنھنجي اندر ٿر يابد

ٻڌهنجي ڳورو جا چرن ڪنول آيا، پوءِ جوف ڀر گهٽ
ٿي ۽ پوءِ پيارو پرمائما مليو.

انهيءَ سوکير جوف جو درشن صرف سنگوروءَ جي
بخشيل نام جي ڪهائي ڪرڻ سان ٿي سگهي ٿو.
”ڪر ڪرڻا جڏهن سنگور مليو،
من مندر مهه ڏيک ڄايو.“

(ڳوڙي ڳٽار پري مهه ۵، ص - ۲۳۵)
(ڳورو صاحب فرمائين ٿا ته جڏهن پرمائما جي ڪرڻا
سان سنگورو مليو تڏهن مندر ۾ ڏيک جو اڃالو ٿيو.)
پرمائما ۽ سنگوروءَ جي خاص ڪرڻا انهيءَ پريءَ
ٿي ٿئي ٿي جو شبد اڀياس دل و جان سان ڪري ٿو
۽ پوءِ جڏهن هنجي ڏيک درشتي کلي ٿي تڏهن ئي
هو پريتم جو پرڪاش پسي ٿو.
”ڏيک سبد وڌائڻ،

رام نام ارهڻ.“

(سري رات مهه ۱، ص - ۵۴)
(ڳورو صاحب فرمائين ٿا ته جڏهن رام نام دل ۾
وساير ۽ شبد کي سروڻ ڪيم تڏهن جوف جو پرڪاش
ڀر گهٽ ٿيو.)

انهه شبد مان ٿي سڀ اندروني پرڪاش پيدا ٿئي
ٿو. انهيءَ ڪري جڏهن ساڌڪ الهيءَ الاهيءَ کي
کي پنهنجي اندر ٻڌي ٿو ته هڪي نانا پرڪارن جون

ذريعي ستيه جي سوچهي پوي ٿي.

اها سڀ پرڪاشميه رچنا انسان جي اندر آهي ۽ پوري گوروءَ کان شيد جو پيد وٺي ۽ انجي ڪمائي ڪري پنهنجي اندر سوکيم منڊل ۾ ڏسي سگهجي ٿي. اهي درشيه نه روحاني راهه، جا سڙو نيتر کان شروع ٿي سچڪند پهچي ٿي، انهيءَ جي شروعات ۾ ڏسڻ ۾ ايندا آهن. پر انهيءَ لاءِ پورن سنت جي ديا ۽ سهائتا اهم ضروري آهن. هي عمل ۽ چترائي جو مضهون ناهي.

”نسِ دامن جاءِ چه ڪ چنڊائن د يڪي،

اهنس جا-وت نرنتر پي-ڪي.“

(مارو محلہ ۱، ص - ۱۰۴۱)

(ساڌڪ پوءِ انڌيري ۾ وڃ جهڙا چهڪاٽ، چنڊ جي سميتل روشنيءَ ۽ رات ڏينهن اکين جو صاف پنهنجي اندر ڏسي ٿو.)

انهيءَ جو صفت ڪي ”جواي“ يا ”جولي سروي پگوان“ ۾ سڏجي ٿو. اها جو صفت اهڙي نه منڊهر آهي جو انکي ڏسڻ سان من مڊو ٿيو وڃي. انهيءَ جون هڪ هزار پنکڙيون آهن ۽ اهي هيٺين رچنا جو آڌار آهن.

اهو سهمسدل ڪڍل پرماتما جو سوکيم روپ آهي.

”چرن ڪهل رڌ انتر ڌاري،

پرگتي جو صفت ماي. رام پياري.“

(آسا محلہ ۵، ص - ۳۷۵)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته پهرين پنهنجي اندر

ٿارو نظر اچي ٿو.

”ٿارا ڇڏتا ٿدما،

ڪٿي ندر ٺهالڻا رام،

سيوڪ پور ڪرڻما،

ستگر سبد دڪالڻا رام.“

(ٽڪاري محلہ ۱، ص - ۱۱۱۰)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته منهنجي اندر ٿارو

ڇمڪڻ لڳو آهي. پر مائما جي ڪرپا ۽ ستگوروءَ جي

دبا درشتيءَ سان شبد اڀياس ذريعي اهو نظر آيو.)

حضرت ابراهيم جو ڪلام آهي ته هن ٻڌ اهو ٿارو

ڏٺو ۽ جيڪو پريهي ساڌنا ڪري اندر ويندو انهيءَ کي

اهو ٿارو ڏسڻ ۾ ايندو.

انهيءَ ٿاري کان پوءِ ٻيا ٿارا ۽ نارامدبل نظر اچن ٿا.

تڏهن کانپوءِ سورج ۽ چنڊرما ۽ پوءِ اشت دل

ڪنول ۾ گوروءَ جي پرڪاشوان سروب جو درشن

ٿئي ٿو.

پوءِ ڪنول نظر اچي ٿو جنهن جون پنڪڙيون کلن ٿيون

۽ روشني ٿهلائين ٿيون جنهن ذريعي اندر جي لاهلا

نظر اچي ٿو.

”بگسي ڪمل ڪرن پرگاسي،

پرگست ڪر ديكائڻا.“

(مارو محلہ ۳، ص - ۱۰۶۸)

(ڪنول کلي ٿو ۽ انهيءَ جي پرڪاش جي ڪرڻ

گورو جيترو ٽيڪ ڏسڻ ۾ انسان ٿو اچي پر در حقيقت
هو مٿين منڊلن جو رهواسي آهي جتان لهي هو ڏيهر
پر روزمره اچي ٿو. انهيءَ لاءِ ته هو اسان پليل جيون
کي مالڪ جي راهه ۾ لڳائي سڃڪند پهاڙي. اندر
وڃي پروڙ پري ٿي ته ستگورو مالڪ جو ئي پيو
روپ آهي.

جسماني اکين سان پرينءَ کي ڀسڻ ناممڪن آهي
صرف آتما جي گيان روي نيترن سان ئي همدجو درشن
ڪري سگهجي ٿو.

”ڪه. نازڪ هر سڌ من مانيا،

سو پرڻ ٿئي ڏينا.“

(آسا محل ٥، ص - ٢٥٢)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته جڏهن مون پنهنجي اکين
سان پريتم جو درشن ڪيو ۽ همدجي چرڻن ۾ واسو مليو
تڏهن ئي منهنجو من ٽپت ٿيو.)

عام ڇيو ويندو آهي ته پرماتما کي ڏسي نٿو سگهجي.
جيتري قدر جسماني اکين جو تعلق آهي اهو بلڪل
صحيح آهي پر آتما جي اندروني گيان چڪشو سان
ستن پريءَ جو ڏيڍار ڪيو آهي ۽ جيڪو پريهي سندن
سهائتا وٺي نام جي ڪمائي ڪندو سو به اهو مشاهدو
ماڻهندو ۽ پوءِ سندس سڀ ڏک ۽ ڏاکڙا وسري ويندا.

جڏهن ورشا ٿيڻ جو وقت اچيڻو ٿو ته آڪاش ۾
 بادل به مڙو اچن. اهڙيءَ ريت جڏهن پرمانا ڪنهن
 جيو آتما کي من ۽ مايا جي مها چار مان ڪڍڻ ٿو چاهي
 ته هنجو ميلاب پوري سند ستگوروءَ سان ڪرائي ٿو
 جو وري پنهنجي ديا درشتيءَ سان هن کان شبد اڀياس
 ڪرائي سندس وچڙيل آتما کي شبد سان جوڙي انهيءَ
 امر لوڪ ۾ پهچائي ٿو، جتي اڪت شانتي ۽ امت آڻيند
 آهي.

شل پرمانا اسان کي پوري سند ستگوروءَ جي شرن
 بخشي ڇاڪاڻ جو اهڙي مهاتما ۾ ئي پريءَ جو دور
 ڇمڪي ٿو. شل اسانجي رکين دلين ۾ پنهنجي ستگوروءَ
 جي لاءِ پريم ۽ شردا جون پاونائون آهن ٿين ۽ اسين
 سندس حڪم جي پوري اجاوري ڪندا رهون!

179.

کری

[illegible][illegible]

٥٥
پوري سنڌ جي اوت وٺڻ کان سواءِ هن ڀيانڪ ۽
اٿاھ مايا جي مھراڻ کي ٻار ڪرڻ مھال آھي. اھڙي
ٻورن پرش جي سٺ سنگ ۽ وچن سان من نرمل ۽
مھين ٿي ٻار پوڻ جي قابل بڻجي ٿو.

اسين عام طور من جي ميل لاهڻ لاءِ ٿيرت ٽڪيا
پيتيون ٿا پر اسان کي اها بوجهه ڪانهي ته اهي ٻوٽ
ندين ۽ سروور به سنڌ جي ڇرن رڃ لاءِ ٻيڙيون سڪن.
” گنگا ڄمنا گوداوري سرستي،

تي ڪرھ ادم ڌور ساڌو ڪي ٿاڻي.“
(ملار محل ٤ ص. ۱۲۶۳)

(گنگا، ڄمنا، گوداوري ۽ سرسوتي سڀ ٻوٽ
ساڌو ۽ جي ڇرن ڌوڙ لاءِ ٻيڙيون ٿڙن.)

انهن ندين ۽ سروورن جو پاڻي اسانجي شري کي
صاف ڪري سگهي ٿو پر من جي ميل کي نه. اها
شڪتي ساڌو ۽ جي ڇرن جي ڌوڙ به آهي جا اڀياس
دوان لڙي پڻ به ڇڻڻ سان ملي ٿي. ڇرن ڌوڙ جو
مطلب آهي سنڌ جي اندروني نراني سروپ جي
ڇرن جو پرڪاش.

ننڍا هڪ مهاڀاپ آهي ۽ ننڍڪ جو نستارو آهي
ڪنهن آهي پر سنڌ اهڙا ديالو آهن جو هرو پنهنجي
ٻوٽ پرڀاو ذريعي اهڙي جيو جي اها گندي عادت
ڇڏائي سندس هر دو شرڏا ۽ برير سان پري ٿا ڇڏين.

ڪن ماڻهن جو زور ڪيرن تي هوندو آهي ۽ ڪو
شبڊ ڳاڻڻ ۽ ساز وچاڻڻ کي ئي ڪيرن سمجهندا آهن.
پر گورو صاحب جو اڀرڻ آهي ته انهد شبڊ جو رات
ڏينهن اسان جي اندر گونججي پيو انهيءَ کي ٻڌڻ ئي
ڪيرن آهي. انهيءَ سڄي ۽ اکڻ ڪيرن جي سوچهي
صرف ڪنهن ڪامل مهاتما جي سنگت ۾ ملي ٿي.

”اڪڻ ڪيرن ۽ ڀوجن چورا،

ڪه. نانڪ جس ست-گر پورا.“

(گوروي مهله ۵، ص - ۲۳۶)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته جنهنڪي پورو ستگورو
ملي ٿو سو اڪڻ ڪيرن روپي سڙاڻي ڀوجن کائيندو.)
گورو جهاز جي مثل آهي جو اسانڪي موهر ۽ مايا روپي
ڀوساگر مان پار لنگهائي ٿو.

”پتن ڪوڪي پائي،

ونجهه ڌڙڪ وارا،

پار پوندي ٻٽ مئي،

ستگر بوھت چاڊ.“

(مارو مهله ۱، ص - ۱۰۱۵)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته ستگورو هن ڀوساگر ۾
نام جو جهاز وٺي هوڪا ٿو ڏئي ته پائي ٻوڙي اچي
جهاز تي سوار ٿيو ۽ جيڪي خوش قسمت انهيءَ ئي
سوار ٿين ٿا سي پار پهچي وڃن ٿا.)

”گور سڀوا بن گهور انڌارو،
 بن گور مگر نه پائي.“

(گورڙي پوري چيت محلہ ۳، ص. ۲۴۴)

(گورو ۽ جي شيوا بنا انڌر جو گهور انڌارو هتي
 نٿو ۽ نڪا راهه تي هٿ اچي.)

حقيقت ۾ گورو ۽ شبد بڻي هڪ آهن پر انهيءَ
 راز جي پروڙ مٿن روحاني مددالن تي پهچڻ سان پوي
 ٿي. گورو ۽ پرمانا جو اصلي روپ شبد آهي انهيءَ
 ڪري پرين ۽ نائين پهچڻ لاءِ ئي مڪيه ڏاڪا آهن،
 گور ڀڳتي، نام ڀڳتي ۽ پريو ڀڳتي.

”هر سڃا گور ڀڳتي پائيني،

سهجي من وساوتسا.“

(مانجهه محلہ ۳، ص. ۱۱۶)

(سڄو پر بتم گور ڀڳتي ۽ ذريعي پائيني ٿو ۽ پوءِ من
 ۾ سدائين سهج اوستا بني رهيتي.)

گور ڀڳتيءَ بنا خودي ختم نٿي ٿئي ۽ جيستائين
 خودي ۽ اهم پاڻ موجود آهن تيستائين شبد اڀياس
 ڪڏهن مڪمل نٿو ٿئي ۽ جي گورو مدد جو هٿ نه
 ڏيکاري نه جيوجي طاقت نه آهي جو شبد کي ڀڳڙي
 نرواڻ ڀڌ حاصل ڪري سگهي. انهيءَ ڪري آتمڪ
 جابجوتيءَ لاءِ گور ڀڳتي اهم سادن آهي ۽
 انهيءَ سادن دواران ئي موڪش حاصل ٿي سگهي.

چڪرن ۾ ڪريئي مثال طور سڀن اوستا ۾ خيال ڪلي
 رهي ٿو ۽ گهري نند ۾ هردي ۾ . ست-گورو جسماني
 طور سمهيل نظر اچي ٿو مگر هنجي آتما شبد رويي الائي
 لهر کي ٻڪڙي روحاني ديشن ۾ وڃي ٿي ۽ آتما جي
 اهڙي روحاني چڙهائيءَ جي ساڌنا هو پنهنجي ششن
 کي نه سڀڪاري ٿو.

”اوڻ جاگت رهڻ نه سولي ڏيسه،

سنگ ڪل ٿاري ساڄ ڀر سڀه.“

(مارو مهلا ۱، ص ۱۰۲۵)

(سنگورو ڪڏهن به ڪونه ٿو سمهي ه-وائئي ٻور
 جاڳي ٿو ۽ پنهنجي ستسنگين ۽ سندن سنجڻن کي نام
 دان ڏيئي پوساگر مان پاراڪاري ٿو.)

نام، شبد ۽ پاڻي سڀ هڪ ئي شڪتيءَ جا نالا
 آهن. جنهنکي انهد شبد يا الاهي گيت سڏجي ٿو ۽
 انهيءَ جي اڀياس کي صرف شبد يوگ چئجي ٿو. صرف
 جي معنيٰ آتما ۽ شبد جو مطلب آهي ڏن آلهه شبد
 ۽ انهيءَ اڀياس ذريعي آتما کي ڏن آلهه نام سان
 جوڙڻ جي ساڌنا کي صرف شبد يوگ ڪوٺجي ٿو.

گور ڀڳتيءَ بنا شبد اڀياس ۾ ڪاميابي حاصل نٿي
 ٿئي ۽ انهيءَ ڪري نه اڳيان جو انڌيرو دور ٿو نٿي
 ۽ نڪي ڀرميشور پراپت ٿئي ٿو.

ماي ٿو ۽ هنجي اڀديش اڏوسار اڀياس ڪن ٿا نه هندن
کي هري درشن نصيب ٿئيٿو.

جيئن اڳيئي چئي آيا آهيون ته پنهنجي عقل ٻڌي ۽
جي سڀاري ٻريو ۽ جي پراپتي نه ٿيندي ۽ اهو ڪارج
صرف ستگورو ۽ جي سڀاڻا ذريعي سڌ ٿيندو.

گرگر ڪرت سرن جي آوي،

پرپ آء ملي ڪن ڍيل نه پئيٿا.

(بلاول محل ۴ ص - ۸۳۷)

(جيڪو گورو ۽ جي شرن وٺي گورو گورو ڀڪاري

ٿو ٺهنڪي ٻريو پاڻيهي اچيو درشن ڏئي.)

ستگورو ۽ جي ديا مهر بنا نڪي شبد هت ٿو اچي ۽

نڪو مالڪ جو نور نظر ٿو اچي.

”ستگر تي نام پائيتي،

ڪرم ملي پرپ سوء.“

(گورڙي پراگڻا محل ۳ ص - ۲۳۳)

(نام جو پيد صرف ستگورو ۽ وٺان ملي ٿو ۽ سندس

ڪرپا سان ئي برمالما پراپت ٿئيٿو.)

گورو ۽ گوهند در اصل ٻئي هڪ آهن ۽ هندن جي

موج ۽ مهر به هڪ ئي آهي. جڏهن سنڌ ستگورو

نبد ڪري ٿو ته هو اسان سنساري جيون وانگر بي خبر

ٿيو رهي. هنجي ديهه وشرام ڪري ٿي پر هنجي آتما

جاگرت رهيٿي ۽ اوچن روحاني مددن جو ڪمن ڪري

ٿي. جڏهن اسين سمهون ٿا ته اسان جي چيئنٽا هيٺين

سڀ ورڻ ڪاٺيون ٻاڪ ساري سرشتي سٽڪورو ۽ کي
 سندس حڪم اڃا وري ۽ ۽ شيوا واسطي بخشيل آهن.
 ساڌو مهاڻا اسان جيون وانگر ڪرمن اٿا جيسر
 مڙجي چڪر ۾ ڦاٿل نه آهن. هو صرف جيون جي
 ڪلياڻ ۽ کين پرمانا سان ملائڻ واسطي اچن ٿا.

”جنم مرن ڏههؤ مه، ٺاهي،

جن پر اڳاري آئي،

جڏيدان دي ڀڳتي لائن،

هر سڻ لڻ ملائي.“

(سوهي مڃل ۵، ص. ۱۷۴۹)

(سڌت جنم مڙجي جا قيد دي نه آهن هو صرف جيون
 جي اڳڪار واسطي اچن ٿا ۽ ڀڳتيءَ جو دان ڏيئي هري
 سان ملائن ٿا.)

جن جڳياسن جي اندر هري ڏرشن جي ٻوڙيل
 اڪير آهي سي اهڙن ڪامل مهاڻائن جي کوج ۾ سدائين
 لڳل رهن ٿا.

”اڻ ڀر ڏيکي نيندا نه ٻاء،

اهم ڀڄوڙا سهيا نه جاء،

ستگر ملي ٿان مليءِ سپاء.“

(ملار مڃل ۳، ص. ۱۲۶۲)

(جنکي ٻوڙيل سان ملي جي سڄي سڪ آهي ٺڪي
 راض جو نيتن ۾ نند ڪانهي وڇوڙي جي تڙ ۾ ڪنڪي
 ايجال ڪيو ڇڏي. اهڙن ٻوڙيلن کي جڏهن سٽڪورو

(هري ۽ سندس شيوڪ ۾ ڪو به ٻيو ڪونهي
جيتوڻيڪ هو ٻاهران انسان نظر اچيٿو.)

”ناٺڪ هر جن هر اڪي هونئي،

هر چپ هر سڀي رليا.“

(وڏهنس محل ۴، ص ۵۶۲)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته هريءَ جا پڳت نام

جي منجهس ٺهڻ ٿي اڳڪار ٿي وڃن ٿا.)

گورو ڪل مالڪ آهي ۽ دنيا جا سڀ شاه بادشاه

هن جي حڪم جا بددا آهن.

”چندي پانشاه شاه راجي،

خان امراو سڪدرا هه،

ٺندي سڀ هر ڪي ڪيئي،

جو ڪڇ هر ڪراوي س او ڪره،

سڀ هر ڪي ار ٺيئي،

سوانسا هر سڀا ڪا روپ،

ستگر ڪيئي ڦل هيئي،

ٺن سڀ ورن چاري کالي،

سڀ سرست گولي ڪر،

ستگر اڪي ڪار ڪماون ڪه ڏيئي.“

(بلاول ڪي وار محل ۳، پرڙي، ص ۸۵۱)

(سڀ راجا، مهاراجا امير وڏير هريءَ ٺي بڻايا

آهن ۽ مالڪ جي حڪم انوسار ڪار ڪمائين ٿا. ليڪن

اهو سرو شڪتيدوان به ميسور ستگورو ۽ ۾ اراجمان آهي ۽

مان پريو ۽ پر اهڙو سمانجي ويو آهيان جو هونمڪي ڪير
 نه ڪونه سڃاڻي سگهندو.

پريو ۽ پريو جي سڃڻ پيارن ۾ ڪو به ڪونه پيدا
 ڪونهي. هو هڪ ٻئي ۾ اهڙا اڀيد ٿي وڃن ٿا جو هنن
 کي هڪ ٻئي کان الڳ سمجهڻ مشڪل آهي.

”پتا هماري، پرگتي مانجهه،

پتا پودن ۽ ڪيبي سانجهه،

ڪه نازڪ، جڏهن پتا پتيبي،

پتا پودن اڳي رنگ لاهي.“

(پيرءُ مهراڻ، ۵، ص. ۱۱۴۱)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته منهنجو پرم پتا پرميشور
 منهنجي اندر پرگهت ٿيو آهي ۽ اسين ٻئي ملي هڪ
 ٿي ويا آهيون. جڏهن پت پتيبي آيا پتا پتيبي پرمالما
 کي ڄاڻي ٿي ٿڌهن ٻئي هڪ ٿي رنگ ۾ رنگي
 وڃن ٿا.)

سنت پنهنجي اندر پرمالما جو ديدار ڪيو آهي
 بلڪ هنجو روپ ٿي چڪو آهي پر ڇاڪاڻ جو ظاهري
 هو هڪ انسان نظر اچي ٿو تنهنڪري اسان لاءِ اهو
 راز سمجهڻ اوکو آهي. پر گورو صاحب بار بار ابدش
 ڪيو آهي ته سنت جو ٻاهريون سروب ڏسي نه پئجو
 ڇاڪاڻ ته در اصل هو پرمالما جو ٿي سروب آهي.

”هرڪا سيوک سوهر جيهه

پيد نه ڄاڻه مانس ديهه.“

(مارو سولهي، جلد ۳، ص. ۱۰۷۶)

ڪو به پيد ڪونهي .

”رام سنت مه پيد ڪچ ٺاهي .“

(گورڙي محل ۵، ص - ۲۰۸)

(رام ۽ سنت پر ڪو به پيد ڪونهي .)

جڏهن آتما سڃڪند پهچي ٿي تڏهن ستنام پر سمانجي
وڃي ٿي ۽ پرمانا جو روپ اختيار ڪري ٿي . اتي
امر شانتِي آهي ۽ پاپ پڇ، دڪ سڪ، راڱ، دوش
۽ چنتا جون لهرون اتي پهچي ٺٽيون سگهن .

”چنتا سگلي گئي،

پرپ ٺاڱ، ٺاڱ، ٺاڱ مٽي.“

(پير ۵، ص - ۱۱۵۷)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته سڃڪند پهچي منهنجا
سڀ فڪر ۽ چنتا تون مڙجي ويندو ۽ مان مالڪ سان
ملي ويس .)

”اَب ٿو، جاء چڊي سنگھاسن،

ملي هيء سارنگ پاڻي .

رام ڪبيرا اڪ ٻئي هيء،

ڪو نه سڪي پڇاڻي .“

(رامکلي ڪبير جو، ص - ۹۶۹)

(ڪبير صاحب فرمائين ٿا ته هاڻي ته مان تخت تي

وڃي ويندو آهيان ۽ جيئن پيمڙي کي سوانتي بوند ملڻ
سان ئي ٿرپتي اچي ويندي آهي تيئن هوا کي ٿرڻ
پر پوءِ جي ملڻ سان شانتِي اچي ويندي آهي . هاڻي ته

گورو ۽ گوبند بڻي هڪ آهن انهيءَ ۾
اسانکي ڪوبه شڪ نه هئڻ گهرجي .

”گورو گوبند گورو هيءَ،

نازڪ پيد نه پائيءَ.“

(راڳ آسا محل ۴، ص. ۴۴۲)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته پائي ! گورو گوبند آهي

۽ گوبند گورو آهي. ٻنهي ۾ ڪو به پيد ڪونهي .)

”گورو هميشه اڪو جان،

چونس پاويءَ سو پروان.“

(گوبند محل ۵، ص. ۱۶۴)

(گورو ۽ گوبند هڪ آهن، جيڪي گورو چاهي

ٿو سو هميشه منظور ٿو ڪري.)

جڏهن گورو ارڃن ڏيو مهراڻ پنهنجي اندر گورو

رامداس مهراڻ جو درشن ڪيو ۽ ڏٺو ته ٻاهران هو مٿس

لڙڪي ٿو پر حقيقت ۾ هو پرماتما جو روپ آهي

تڏهن فرمائون :-

”هر جيت نام پريو رامداس.“

(سورٺ محل ۵، ص. ۶۱۲)

(هري هينئر پنهنجو نالو رامداس آهي .)

گوبند جي ديهه سڄي جو نالو آهي گورو

۽ گورو جو اصلي سڄي جو نالو آهي گوبند. گورو

صاحب وري وري ڪري اڀري ٿو آهي ته ستن ۽ پرماتما ۾

اڀياس ذريعي ٻين کي به آزاد ڪري ٿو.
”اُهو آپ چٽا ڪٽب سٿ،

هر هر نام، ست سرست چڙائي،
جن نازڪ نرس بلهارني،

جو آپ جهڙي اُورا نام چڙائي.“

(سري راج محلہ ۴، ص. ۱۴۰)

(ستگورو ڪٽنب پراوار جي پنڌن کان مڪ
آهي ۽ سنساري جيون جا به پنڌن ٽوڙي ٿو. گورو
صاحب فرمائين ٿا ته اسين انهيءَ گورو مڪ مان بلهار
آهيون جو پاڻ نام جهڙي ٿو ۽ ٻين کي پڻ چڙائي ٿو.)
ست ست پرش جو سڀهو ۽ پراوار ڪٽي سنسار
جيون جي ڪلياڻ لاءِ اچن ٿا.

”ڪهڙي ڪبير هم ڌرڪي پيڌي،

لائي حڪم حضوري.“

(ڪبير صاحب فرمائين ٿا ته مان حاضران حض
پرميشور جي حڪم سان ڌر ڌام جو پيڌ ٻڌائڻ لاءِ
سنسار ۾ آيو آهيان.)

پرمالما ته هر هنڌ حاضر ناظر آهي ليڪن انهيءَ
د ٻڌار ٿڌهن ٿيندو جڏهن گوروءَ جي ڪرپا سان
ڇڪشو ڪلندي.

”جست ڪت د پڪت ٿيرا واسا،

نازڪ ڪت مگر ڪيئو پوگاسا.“

(پير ۴، محلہ ۵، ص. ۱۰)

سيوڪي سياسي اهو آهي جو سنگوروءَ جي شيوا
ذريعي پنهنجي اندران اهم ڀاو ڪڍي ٿو.
سياسيءَ جو اڪري ارت آهي جنهن پنهنجي اڃاڻ
۽ واشنائن جو نياڳ ڪيو آهي ۽ اهو صرف گورو
پگتيءَ ذريعي ئي سگهي ٿو ڇاڪاڻ ته جڏهن گورو
اسانجي اندر انهيءَ موهندڙ شبد ڏن ڪي پرگهت ڪري
ٿو تڏهن من جون سڀ اڃاڻون ۽ واشنائون ختم ٿي وڃن.
سنگورو پنهنجي ششن جي پرمارئي هيٺ جو سڌائين
خيال رکي ٿو ۽ جيڪي هن سان پريست ڪنهن لاءِ
ٿو ڏيا جا پندار کولي ٿو ڇڏي.

”سنگور سک ڪي ڪري پرتال،
سيوڪ ڪڙ ڪر سڌا ڏيالا.“

(گورڙي سڪمئي مهل ۵، ص ۲۸۶)

(سنگورو سک جي پرتالڪ آهي ۽ هتي سڌو
ڏيالا آهي.)

سنگورو سڌائين پنهنجي شيوڪن تي ڏيا درشتي
ڀڳتو ۽ سڌن هر وقت خيال رکي ٿو.

گر سڪان اندر سنگورو ورتي،
جو سڪان ٺولوچي سوگر خوشي آوي.“

(گورڙي ڪي وار مهل ۴، ص ۳۱۷)

(پريهي ستسنگيءَ اندر سنگورو پرتالڪش رهيو ۽
س منوڪامنائون پورن ڪري ٿو.)
سنگورو پاڻ ميا جي چار کان آزاد آهي ۽ شبد

لي ۽ نام جي دن ۽ رگهت ٿيڻ سان نئين زندگي ملي ٿي. (

هن وقت اسين مايا ۽ موه جي مٺي ٽنڊ ۾ ستل آهيون ۽ سنتن جي جڏهن ڪرپا ٿئي ٿي تڏهن ٽنڊ کلي ٿي. ”سنت ڪرپا ٿي ان دن جاگ.“

(گورڙي سڪمئي مهل ۵، ص ۲۶۳)

(سنتن جي ڪرپا سان جيو آتما راحت ڏينهن سجاڳ رهي ٿي.)

انهيءَ سجاڳيءَ جو ارتق آهي آتمڪ چيٽنا ڇاڪاڻ
تہ راحت ۽ ڏينهن تہ ڪو لڳاتار جاڳي نٿو سگهي. من جو
جڳن جڳن کان سمهيو پيو آهي سر ٽرپايد جي ٻرڪاش
کي ڏسي جاڳي ٿو ۽ پوءِ پنهنجي اصل ٻرهم ۾ سمائجي
ٿو وڃي. اتي آتما من جي پنهنجي مان آزاد ٿي وڌيڪ
اوچن منڊلن کي طع ڪندي پنهنجي نرج ڌام يعني
مڃ ڪند پنهنجي ٿي. گورو جي سھائتا ۽ ڪرپا سان
ها اوستا هن حياتيءَ ۾ ئي حاصل ڪري سگھجي ٿي.
”سمر سمر سمر گر اپنا،

سو ٿيا من جاگائي.“

(سوھي مهل ۴، ص ۷۵۸)

(پنهنجي گورو جي نام جو بار بار سمرن ڪري
پنهنجي من کي جاڳاءِ.)

گور پڳتي ۽ شبد جي ڪمائيءَ دواران ئي موڪش
برابتي ٿئي ٿي. ليڪن گورو جي سھائتا بنا اهو

(جو پنهنجي هردي ۾ ستگروءَ کي برگهٽ ڪند
 پنهنجون سڀ مدوڪا مڻائون پوروئون ٿينديون.)
 گورو سمن سدسار ۾ ٻيو ڪو ڏاڏا ڪونهي. هـ
 جيڪي چاهي پنهنجي شهوڪن کي ڏيئي سگهي ۽
 ليڪن جهڙي طرح ماما پنهنجي ٻالڪ کي ڪا به لڻا
 ڪار ڇڏي نٿي ڏئي اهڙيءَ طرح گورو به پنهنجن سڀ
 کي اهي ڀدارت بخشي ٿو جي سندن ڀرمارت ۽
 لاڳاپا ڪو هوندا ۽ کين ڀرمارت جي نزديڪ آڻيندا.
 ”ڪه. ٽاڪ جس ستگر پورا،

واجي ٽاڪي انهد تورا.“
 (آسامهه ۵، ص - ۹۳)
 (پنهنجي پورو ستگرو مليو آهي انهيءَ جي اند
 انهد شبد وڃندو.)

جيڪڏهن پورو گورو ملي ٿو ته هو شبد يوگ ۽
 اڀياس جو ساڌن سيکاري ٿو. اهو نام يا شبد ئي سـ
 وستو آهي ۽ سڀ جو اڀاڻهار آهي. خوشي ۽ شانتِي
 جا اڪٽ خزانو انهيءَ نام ۾ سمايل آهن جنکي گورو
 جي ديا مهر سان ڀائي سگهجي ٿو.
 ”جهوءَ نام سني،

جه سهر سن پئي گر پوري،
 تب مهري آس پئي.“

(بلاول محله ۵، ص - ۸۲۹)
 (جڏهن پورو گورو ڀرسن ٿئي ٿو تڏهن آس پوري)

جڏهن پورو گورو جسماني ڏيهه ٿياڳي ٿو تڏهن اهو
شد روپ ۾ شيوڪ جي آخري ڏينهن ۾ ٿاڻين ساڻس
موجود رهيو بلڪ موت کان پوءِ به جيستائين هنجي
آما کي ڌر ڌار نه پهچائي تيستائين هنجو ساڻ ڀڄي
ڇڏي.

پورو گورو پنهنجو جانشين به هو پاڻ ئي پنهنجي
شيوڪن مان چونڊي مقرر ڪري ٿو ڇاڪاڻ ته اها
ڪل صرف هون ڪري سگهي ٿو. پرون سنت جو
دي نشين ڪو شيوڪن جي چونڊ دواران يا پنهنجن
پاڻ گورو سڏائڻ سان بطبي ٿئي سگهي. جانشين گورو
جي گديءَ تي وهڻ کان پوءِ پهرين گورو جي شهن کي
صرف پنهنجي گورو جو ڌيان ڪرڻ کپي ۽ پنهنجي
خيال کي ٻئي طرف پٽڪائڻ نه کپي. انهن سڀ گورو
پنهنجي چٽايل جيون جي اندر سرڪيم روپ ۾ پرگهت
ٿي جهڙوڪن کان بچائي ٿو ۽ ڪال ۽ ڌرماء طرف وڃڻ
ڏئي. هو پنهنجي شراڪت آلمانن کي نرم ڪري
ڏياري ڏياري من ميا جي مبدلن مان لنگهائي آخر
سجڪند پهچائي ٿو. انهيءَ ڪري ستسنگيءَ کي پنهنجي
گورو جي سروب جو ڌيان ڪرڻا چڱائي. گورو ئي
چڱو ڏاڏا آهي.

”ستگر ڪي مدرت هردي وسائي،

جو اچي سوئي ڦل پائي.“

(ڏناسريءَ ۾، ۱، ص ۶۶۱)

جڏهن ڳورو نام روڻي ٻج شيوڪ جي هڙدي ۾
ٿو ته پوءِ برهمانڊ اندر ڪابه اهڙي شڪتي نه آهي
ان ٻج کي ناس ڪري سگهي بلڪه اهو ٻج وڌ
ويجهندو ۽ ان مان ايشوري ڳيان، دائما خوشي ۽ پور
مڪتي ۽ جهڙا ڦل نڪرندا.

انهيءَ ڪري پوري ڳوروءَ جي سک کي پنهنجي
ڳوروءَ کان وڌيڪ سنسار ۾ ڪو به پيارو ڪونه ٿو رکي
هو پنهنجي ڳوروءَ جي ديهه سڙپ جي درشن
ڪڏهن ڏاڍيچي ٿئي.

”سوڌن ڳرو سا باس هيءَ،

هر ديهه سڙپ هئا.

ههه ڏيک ڏيک ڳرو وڳسئا،

ڳو سڱر ڏيها.“

(تلنگ، محل ۴، ص ۷۲۶)

(اي سنگورو! منهنجا ڌن ڀاڳ، آهن جو ٿو مون کي
شبد جو پيد ۽ پرماتما جي پريم بخشي، ڳورو رامداس
صاحب جن فرمائين ٿا ته مان پنهنجي سنگوروءَ جي
درشن ڪري باغ باغ ٿيو پوان.)

هڪ وار جڏهن پوري ڪوچ ڪري پورو ڳورو ڌار
ڪڍي ته پوءِ سموري پريم پنهنجي ڳوروءَ سان ئي
ڪرڻ کڻي. دنيا ۾ ڀلي ٻيا سادو مهاتما هجن پر اسان
جو تعلق صرف پنهنجي سنگورو جنهن اسان کي نام ڏان
بخشيو آهي انهيءَ سان هئڻ کڻي.

ني، اڪت ڪٿا ۽ شبد سان ملائي.

سانگي اهڙو گورو ڳولهي ڪرڻ کپي جو
جي اندر شبد ۾ اولين هجي ڇاڪاڻ ته
ي پوري گوروءَ جي مکيه نشاني آهي.
”سبد رٿا ستگورو هي.“

جيڪو مهاڻا شبد جي رنگ ۾ رنگيل آهي سو
سچو گورو آهي.

اهڙي ڪامل مرشد جي رهنمائيءَ کان سواءِ شبد
امر هٿ نه ايندو. اهو قانون پڙهوءَ پاڻ ٻڌايو آهي.
”ان ڀيٽگر ڪو ناءِ نه پائي،

پرپ لسي بس بنائي هي.“

(مارو محل ۳، ص ۱۰۴۶)

(پرماڻا پاڻ اهو وڌان ٻڌايو آهي ته ستگوروءَ بنا
ڪنهنڪي هٿ نه ايندو.)

جيو جو ڪارج ٿڌهن راس ٿيندو جڏهن هنکي اهڙو
و ملندو جو هن وقت دنيا ۾ هوجود آهي ۽
ن پنهنجي آتما شبد سان چوڙي آهي.

هڪوار جڏهن پورو گورو شش ڪي نام بخشي ٿو
تو هڪجي آتما کي شبد سان چوڙي ٿو ته پوءِ کڻي
جسماني چولو ڇڏي به وڃي ٿڌهن به شش کي
گورو ڌارڻ جي ڪابه ضرورت ڪانهي ڇاڪاڻ ته
جي ذات امت ۽ امر آهي. هڪ دفعي

نام روڻي انر، امله، رتن جو اسان جي اندر ٻر مائٽا
گهٽ رکيو آهي ۽ جنهنجي حاصل ڪرڻا بنا نه هڪٿي
ٿي ٿئي ۽ نه ٻر مائٽا او ملي سو ڪورو ۽ جي ڪر با سان
ٿي ٻر گهٽ ٿئي ٿو. انهيءَ ڪري ٿي سڀني ڪرنت ٻوٽن
۾ ڪورو ۽ جي اٻار مهما ڳائي ويئي آهي.
”هڪ ٻاهاري ستگر اٻدي،
جن گهٽ نام ٻر ڳاڙها.“

(جيتسري محلہ ۴، ص - ۶۹۷)

(مان پنهنجي ستگورو ٿان ٻاهر ٿو وڃان جڏهن
گهٽ نام کي منهنجي اندر ٻر گهٽ ڪيو.)
دنيا ۾ ڪئين قسمن جا ڪورو آهن ليڪن سڄو ڪورو
اهو ئي آهي جو اسان جي آتما کي انهد شبد سان
هرڙي انهيءَ ڪري اهڙي شبد اڀياسي مهاتما جي
ڪوچ لاءِ اسان کي ٻوري ٻوري ڪوشش ڪرڻا چڱائي.
”اتسا ستگر اوڙ له،
جدو پائيئي سڄ سوء.“

(سري راکھ محلہ ۳، ص - ۳۰)

(پائي! اهڙي ستگورو ۽ جي ڪوچ ڪر جو توکي سڄ
يعني شبد جي ٿور ٻڪڙائي.)
”سو ڪر ڪر نه جا ساچ در ٿاوي،
اڪت ڪتاوي سبد ملاوي.“

(ڌناسري محلہ ۱، ص - ۶۱۶)

(اهڙو ڪورو ڌارن ڪر جو توکي سڄ يعني نام

مالڪ اسان جي شرار اندر آهي پر بنا ستگوروءَ ان جي جھلڪ نٿي ملي.

”گهر هوديءَ ٽن جڳ پڪا مٽا،
ٻن ستگر سوجهي نه هوءَ.“
(سارنگ ڪي وار سلوڪ محل ۳، ص - ۱۲۴۹)
(گهر يعني شرار اندر خزاني آهوندي نه سنساري
جيوندي آهن. ستگوروءَ بنا انهيءَ خزاني جي جھلڪ
نٿي پوي.)

اهو خزانو نام جو خزانو آهي جنهنڪي پر ماڻها اسانجي
ديهر جي اندر گهٽ رکيو آهي. انهيءَ جو پتو ڪو
ڪوڙو ٿي سگهي. انهيءَ کان سواءِ ٻيو ڪو رستو
ڪونهي.

”گهٽا نام ورتي وڃ ڪاڇڙڪ،
گهٽ گهٽ هر پر پور رهئا.
نام وٺن بنا هوديءَ پر گهٽا،
جو گر سرنائي پڇ پڇا.“

(پرياتي محل ۳، ص - ۱۳۳۴)
پر ماڻها جو سڄو نام جو اسانجي شرار اندر گهٽ
وٺي ڪاڇڙڪ پر مڪتيءَ جو ساڌن آهي.
مت گهٽ پر پر پور آهي ليڪن نام ورتي وٺن
جي اندر پر گهٽ ٿيندو جيڪو ستگوروءَ جي
(دو.)

هونڪي ٻنهنجي شريرو اندر منهنجو گهر ڏيکارڻ (۰)
 پنج جي مهان چيئن اوستا صرف شبد يون جي
 ايباس جي دواران حاصل ٿي سگهي ٿي ۽ پوري
 گورو جي ديا ۽ سهائتا بنا شبد جو ايباس ٿي نٿو
 سگهي. پوري گورو جي اهائي نشاني بلڪ ڪسولي
 آهي نه هو ٻنهنجي ششن جي آلمائن کي انيد شبد
 سان جوڙي، پنجن شبدن جي ڪمائي ڪرائي ٻنهنجي
 پنج گهر يعني سڃڪندڻ ٻهڃائي ٿو.
 ”گهر مهر، گهر دڪاء، ديش،
 سو سنگر، برڪ سجان،
 پنج سبد ڌنڪار ڏن،
 نه، باجي سبد نيسان.“

(وارملار سلوڪ محلہ ۱، ص - ۱۲۶۰)
 (جيڪو اسان کي ٻنهنجي گهر ۾ يعني شريرو اندر
 زمانا جو گهر ڏيکاري سو پورو گورو آهي ۽ انهيءَ
 گهر جي اها نشاني آهي نه ائي پنج شبد پيا وڃن.)
 اسين ٻنهنجي پنج ڌار يعني سڃڪندڻ ڏهن ٻهڃي
 سڃنداسين جڏهن پوري گورو کان شبد ايباس جو
 طريقو سکي ٻنهنجي اندر ڪن خاص مرڪزن تي ڌيان
 اڳاڏو ڪنداسين. اسان جو اندروني ستر ٿرپاڻو جي
 ٽيهن جي ڏن سان شروع ٿئي ٿو ۽ سڃڪندڻ جي ٽين
 ڌن سان ختم ٿئي ٿو. اهڙيءَ طرح پنجن شبدن جي
 ڪمائي ڪرائي گورو اسان کي پنهنجي گهر

پهچائي ٿو.

مالڪ اسان جي شرار اندر آهي پر بنا ستگوروءَ ان
جي جهلڪ نٿي ملي.

”گهر هودي ٽن جگ پکا مٺا،

پن ستگر سوچهي نه هوءَ.“

(سارنگ ڪي وار سلوڪ محل ۳، ص - ۱۲۴۹)

(گهر يعني شرار اندر خزانو آهي هوندي به سنساري
جيون ڏکي آهن. ستگوروءَ بنا انهيءَ خزانو جي جهلڪ
نٿي پري.)

اهو خزانو نام جو خزانو آهي جنهنڪري پر مائما اسانجي
دهه جي اندر گهٽ رکيو آهي. انهيءَ جو پتو ڪو
ڀورو ڳورو ڏيئي سگهي. انهيءَ کانسواءِ ٻيو ڪو رستو
ڪونهي.

”گهٽا نام ورتي وڃ ڪاڇڪ،

گهٽ گهٽ هر ڀر پور رهتا.

نام رتن بنا هردي پرگتا،

جو گر سرنائي پڇ پڇتا.“

(پرپائي محل ۳، ص - ۱۲۳۴)

(پر مائما جو سچو نام جو اسانجي شرار اندر گهٽ

آهي سو ئي ڪاڇڪ پر مڪتيءَ جو ساڌن آهي.

ڀرپور گهٽ گهٽ هر ڀر پور آهي ليڪن نام روپي رتن

انهيءَ جي اندر پرگهٽ ٿيندو جيڪو ستگوروءَ جي

شرط وٺندو.)

هونڪي پنهنجي شرار اندر منهنجو گهر ڏيکارڻ (۱۰)
سڄي جي هٿن چيٽن اوستا صرف شيد يوڪ جي
اڀياس جي دٻارن حاصل ٿي سگهي ٿي ۽ پوري
گروءَ جي دٻا ۽ سهائتا بنا شيد جو اڀياس ٿي نٿو
سگهي. پوري گروءَ جي اهائي نشاني بلڪ ڪسٽي
آهي ته هو پنهنجي شين جي آلمائن کي انهن شيد
سان جوڙي، پنجن شيدن جي ڪمائي ڪرائي پنهنجي
نچ گهر يعني سڄيڪند پهچائي ٿو.
”گهر مهر گهر دڪاءُ ڏيڻ،

سو ستگر برڪ سڄان،
پنج شيد ڏنڪار ڏن،
ٺهر باجي شيد نيسان.“

(۱۶۰ ص - ۱۶۱ ص)
(وارملار سلوڪ مٿل ۱، ص - ۱۶۰ ص)
(جيڪو اسان کي پنهنجي گهر ۾ يعني شرار اندر
برمائتا جو گهر ڏيکاري سو پورو گورو آهي ۽ انهيءَ
گهر جي اها نشاني آهي ته اتي پنج شيد پيا وڃن)
اسين پنهنجي نچ ڌار يعني سڄيڪند ڏهن پنهجي
سڄيڪنداسين ڏهن پوري گورو کان شيد اڀياس ۽
طربو سڄي پنهنجي اندر ڪن خاص مرڪزن تي ڏيا
ايڪاٽر ڪنداسين. اسان جو اندروني سفر ترپاڻ ۽
ٽوٽي جي ڏن سان شروع ٿيندو ۽ سڄيڪند جي
ڪم ڏن سان ختم ٿيندو. اهڙي طرح پنجن شيدن
کي پنهنجي ڪرائي گورو اسان کي پنهنجي

مالڪ اسان جي شريز اندر آهي پر بنا ستگوروءَ ان
جي جهاڪ نٿي ملي.

”گهر هوندي ڏن جگ پکا مڃا،

بن ستگر سوچهي نه هوءَ.“

(سارنگ ڪي وار سالوڪ مڃل ۳، ص - ۱۲۴۹)

(گهر يعني شريز اندر خزاني هوندي نه سنساري

جيو ڏکي آهن. ستگوروءَ بنا انهيءَ خزاني جي جهاڪ
نٿي پري.)

اهو خزانو نام جو خزانو آهي جنهنڪي پر ماڻا اسانجي
د بهر جي اندر گهٽ رکيو آهي. انهيءَ جو پتو ڪو
ڀرو و ڳورو ڏيئي سگهي. انهيءَ کان سواءِ ٻيو ڪو رستو
ڪونهي.

”گهٽا نام ورتي وڃ ڪلاچڪ،

گهٽ گهٽ هر پر پور رهئا.

نام رتن بنا هوندي پر گهٽا،

جو گر سونائي پڄ پئتا.“

(پريائي مڃل ۳، ص - ۱۲۳۴)

(پر ماڻا جو سچو نام جو اسانجي شريز اندر گهٽ

آهي سو ئي ڪلاچڪ پر مڪتيءَ جو ساڌن آهي.

پر پور گهٽ گهٽ هر پر پور آهي ليڪن نام ورتي رتن

انهيءَ جي اندر پر گهٽ ٿيندو جيڪو ستگوروءَ جي
شرط وٺندو.)

”گهري اندر سڀ وٽ هي،

ٻاهر ڪڇ ٺاهي،

گُر بر سادي پائي،

انتر ڪهت ڪلاهي.”

(سڀ ڪڇ گهر يعني شرار بر آهي ٻاهر ڪڇ

ڪونهي ايڪن ڪورو ۽ جي ڪرپا سان ئي جڏهن اندروني

اڳيان جو پڙدو هٽي ٿو لڏهن مالڪ نظر اچيٿو.

”گهري اندر ڪو گهر پائي،

گُر ڪي سبدي سهج سڀائي.

اولي سوڪ وڻجوڪ نه وٺائي،

سهجي سهج سمانا.”

(مارو محل ۳ ص ۱۰۶۸)

(گورو ۽ جي ڪرپا سان جڏهن سهج اوستا پراپت

ٿئي ٿي لڏهن هن گهر يعني شرار اندر پرمالما جو

گهر يعني سڃڪند ملي ٿو جتي ڪرپا شوڪ يا جدائي

ٺاهي.)

سهج اوستا سڃڪند بر آهي اتي پهچي آتما پهرين

سهج ڪي محصور ڪري ٿي پوءِ سڃي مالڪ يعني

ستار بر سمانجي ٿي وڃي.

”گهر پيتر گهر گُر ڏکائا،

سهج ر ٿي من پائي.”

(سورٺ محل ۱ ص ۶۳۴)

(پائي | سنگورو ۽ منهنجو من سهج سان چوڙي

(گورو جي بخشيش کان سواءِ پوروءَ جي اربابي
 نه ٿيندي چاهي ڪٿي ڪو هزارين هينلا هلائي.)
 نيڪ ۽ بد ڪرمن جي ڪارڻ مختلف جوندون ملن
 ٿيون پر موڪش نٿو ملي.

”ڪرمي آوي ڪهڙا،
 ندري موڪ دٺار.“

(جڀ جي محل ۱، ص ۲۰۰)
 (ڪرمن جي ڪري ڪهڙا بيملي جوڻيون ملن ٿيون
 ۽ پوري گوروءَ جي ڪرپا درشتيءَ سان موڪش جو
 دوار کلي ٿو.)

جڏهن پرماتما جي آئي دٻا ٿئي ٿي ته نام ۽ هڪٿي
 ملي ٿي. جيتوڻيڪ نام اسان جي اندر آهي ليڪن
 سڃي ۽ پوري سنڌ جي سهائتا بنا هٿ نٿو اچي.

”ناڪ نام وڃي گهٽ اٿس،
 گر ڪرپا ٿي پاوڻا.“

(مانجهه محل ۳، ص ۱۲۹)

(نام نه اسان جي شرير اندر آهي پر گوروءَ جي
 ڪرپا سان ئي انهيءَ کي پراپت ڪري سگهجي ٿو.)
 سڀ سار وستوهن ڪارڻ جي اندر آهي پر
 صرف ان اصل جي چاڀا آهي پر گورو ئي انهيءَ سار
 وستوءَ کي لکائي سگهيو.

ڪونهي ۽ اهڙي پوري ڳورو ڪانسواءِ ٻيو ڪو به اسان
جي اندر پريو ڪي پر لڪش ڪري نٿو سگهي .
” ڳر ڪرپا ني هر من وسيءَ ،
هورت بند لڳيا . نه ڄاڻي .“

(سوهي مهل ۴ ص - ۷۳۳)

(ستڱورو ۽ جي ڪرپا سان هري من ۾ وسي ٿو ۽
انهيءَ کان سواءِ ٻيو ڪوئي طريقو ڪونهي .)

ڪنهن به ڪرم ۾ ڌرم ڌواران برهماڻا جو درشن نٿو
ٿئي صرف پورو ڳورو ئي اسان کي شبد سان جوڙي
پريو جو درشن ڪرائي سگهي ٿو جيڪڏهن زندگيءَ
۾ اهڙو ڪامل مرشد نٿو ملي ته پاڻ سڀ ڪرم ڌرم
آتما جي لاءِ ٻڌن ٿا بڻجن ۽ انهيءَ ڪري جنم مرن
جو چڪر قائم رهيو .

” ٻن ستڱر سڀوي جيءَ کي ٻڌڻا ،

جيءَ تي ڪرم ڪماهم .“

(بهاڳڙي کي وار سلوڪ مهل ۴ ص - ۵۵۲)

(پوري ڳورو ۽ جي شيوا بنا جيڪي ڪرم ڪجن
تا سي جيرو آتما لاءِ ٻڌن بڻجن ٿا .)

پوري گورو ۽ جي بخشيل شبد پيد بنا
برهماڻا سان ملڻ جو ٻيو ڪو به ساقن ڪونهي .

” ٻن ڳر داني ڪو نه ٻائي ،

لڪ ڪو ٿي جي ڪرم ڪمائي .“

(مارو مهل ۳ ص - ۱۰۵۷)

[illegible][illegible]

(نام املہ رتھ آجی کھ بوری تروہ ورن ملو
 جھکو ہدیہ شیوا کپری بھ بھئی کی تروہ ورن ملو
 رن ل کی لو)

نام روپي رتن ڪو اکر يا نشا ڪونهي تنڪ اها
 سگهتي آهي جنهن سڀ ڪچ انهن ڪيو آهي ۽ انهن
 شهد جي روپ ۾ اسان جي اندر بيٺي گونججي .
 ”نام نام جن پالو سوء ،
 پوري ڪر ٿي پراپت هوء .“

(۱۱۲۰ - ص ۳)

(پاڻي اُٺار مار کي ڳول ۽ اهو لوڪي پوري ڳوٺ وٺان پراڻس ٿيندو.)

[illegible]

وستو همت نٿي اچي ۽ نڪو جنم هون جو ڦير و ختم ٿو
ٿئي. اهو شيد ٿڌهن همت ايندو جڏهن پورو ڳورو پيد
ٿيندو ۽ اهڙو ڳورو پاڳن سان ملي ٿو.

مالڪ جو اهو حڪم آهي ته کيس ڳورو ۽ بنا ڪوبه
ٻائي نٿو سگهي.

”ڪهه نازڪ ٻرپ اهي ڄاڻي،

بن ڳر مڪم نه پائيني پائي.“

(ڳراند مهل ۵، ص ۸۶۴)

(پائي! ٻرپو پاڻ اهو حڪم ڪيو آهي ته ڳورو ۽ بنا
ڪنهنڪي مڪمي نه ملندي.)

ڳرو اسان لاءِ پنهنجي عوشي ٻرپم جو سندس ٿو
آڻي انهيءَ ڪري هو اسانکي پيارو ٿو لڳي.

”هر ڪيئا ڪٿا ڪهائين،

ڳرميس سٺائين.

بلهاري ڳر آڻي،

ڳر ڪٿه ٻل ڄاڻين.“

(لنگ مهل ۴، ص ۷۲۵)

(پنهنجي ڳورو ۽ مونکي هريءَ جون ڪٿا-ون ۽
ڪهاڻيون ٻڌايون آهن. انهيءَ ڪري مان وار وار هن
ٿان بلهار ٿو وڃان.)

نام روي رتن ستڳورو ۽ وٽ آهي ۽ انهيءَ ڪري
سندس شيوا ڪرڻ سان اهو هت اچي ٿو.

سان اسين ڳالهائي ٻولھائي، پر ٻي ۽ سڀوا ڪري سگھون
۽ جو اسان جا سندس مٿاڻي اسان جي دل اندر پور
جو پريم پيدا ڪري سگھي. اهڙو ڳورو صرف ڪر
وقت جو پورن سميت ئي سگھي ٿو جو ظاهري ڪم
ميش نظر اچي ٿو پر باطني طور هو پرماتما سان جڙيل
رهي ٿو. جسماني دنيا، دوزان هو اسان کي سکيا ڏئي
ٿو ۽ ايشوري سرويپ ذريعي هو اسان جي آلمانن کي
پرماتما سان ملائي ٿو.

اسين اڪيون بند ڪريون ٿا ته اسان کي بد-بهنجي
اندر انڌيرو ٿي انڌيرو نظر اچي ٿو. پورو ڳورو اسانجو
شبدي کولي اسان جي اندر برڪاش پيدا ڪري ٿو. پوءِ
اسان کي سوچهي پوي ٿي ۽ اسان جي اندر ايشوار
خانا آهن ۽ انهن کي حاصل ڪري آتما اوچن روحاني
دشن بر پرواز ڪرڻ جي قابل ٿيڻي ۽ هن زندگيءَ
۾ ئي نروان بد حاصل ٿئي ٿو. انهيءَ لاءِ سڀ کان
اهم ضرورت آهي پوري ڳورو جي.

”بن سبدي انتر آني-را،

نه وسست لهي نه چوڪي ٿي-را،

ستگر هت ڪنجي، هورم در کلي ٿاهي،

گر پوري پاڻ ملا ٿي-را.

(ماڻجهءَ ۾ ۳۰ ص - ۱۲۴)

(سُپد بنا اندروني انڌيرو دور ٿئي ۽ اڪيون بند ڪري)

سنتن جي هٿ ۾ رکي آهي.

انهيءَ ڪري جنهنڪي اها پوئجي هٿ ڪرڻي هجي
يعني مڪتبي حاصل ڪرڻي هجي تنهن کي شبد
سروبي مهاتما کي ڳولهي ان کان نام جو بڻد وٺڻ کپي
ڇاڪاڻ ته اها نرمل ٻاڻي هڪ سوڪير روحاني شڪتي
آهي ۽ جسماني حواسن ۽ ٻڌي ۽ جي ٻهچ کان مٿي
آهي. انهيءَ ڪري گرنٽ پوئين جي پڙهڻ سان يا
گذريل مهاتمن جي ليک وٺڻ سان اها هٿ نه ايندي.
انهيءَ کي ٻاڻ لاءِ ڪنهن موجوده مهاتما جي شرط
وٺي پوندي.

هڪ جاڳرتا آتما تي پيءُ آتما کي جاڳائي سگهي
ٿي، بشرطيڪ ٻنهي جون آلماتون چڻبتتا جي ساڻئي
مبدل ٿي موجود هجن. جهڙيءَ طرح حرف مان ئي
حرف جيڪي سگهي ٿي اهڙيءَ طرح هڪ جاڳرتا
مهاڻش نام جو بڻد ڏيئي ٻين آلماتن کي به جاڳائي
سگهي ٿو. ڇاڪاڻ ته اسين هن وقت انساني جيولي ۾
آهيون انهيءَ ڪري اسان کي اهڙي جاڳرتا مهاڻش
جي ضرورت آهي جو هن وقت هن سنسار ۾ موجود
هجي. انهيءَ ڪري ڪو موجوده مهاتما ئي اسان جو
رهنبر يا گورو ٿي سگهي ٿو ۽ اهڙي مهاتما جي هدايت
مطابق اڀياس ڪرڻ سان اسان جي آتما انهن شبد سان
ڇڙي سگهي ٿي.

ان ڪري اهو ضروري آهي جنهن

۴. سنگورو

اسين اڳيئي چئي آيا آهيون، ته منهنجو من سندس
 ۾ اچڻ جو مول مقصد آهي، پر ماڻها جي سڄي نام ۾
 پراپتي ۽ انهيءَ مقصد ۾ ڪاميابي ٿڌهن حاصل ايندي
 جڏهن اسين سنڌ جي شرطن وٺنداسين. سندس ۾
 ڪو به اسان جي انهيءَ راهه ۾ رهنمائي لڌو ڪري
 سگهي.

”جس وکر ڪر. لڌن ٿو آيا،

رام نام سنڌ گهر ٻڌايا.“

(گورڙي سڪم ۾ ۵، ص ۲۸۳)

(رام نام روپي وکر، جنهنجي پائڻ لاءِ ٿون سندس

۾ آيو آهيون سو توکي سنڌ جي درٻار مان ملندو.)

نام ٿي سڄو ڏن آهي ۽ سنڌ آهن ان جا خزانچي،

اهو نام روپي ڏن يا پاڻي، پر ماڻها اسانجي اندر رکي

انکي تالو لڳائي، ڪنڊي سنڌ جي حوالي ڪئي آهي.

انهيءَ ڪري صرف سنڌ ٿي، انهيءَ کي کولي،

پر گهٽ ڪري سگهن ٿا.

”انهي پاڻي پوئجي،

سنڌ هٿ راکي ڪوئجي.“

(رام کلي ۾ ۵، ص ۲۹۴)

(انهي پاڻيءَ جي پوئجي جي ڪنڊي ۾ رکي)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته منهنجي اندر جوت جهن مان
شبد جي ٽن پيئي ٺڪري پرگهت ٿي. اهڙي طرح منهنجي
ستگروءَ منهنجا سڀ ڀرم نورف ڪري ڇڏيا.)

سڀ سک ۽ شانتِي انسان جي اندر آهي ۽
انهيءَ ڪري ان جي کوچ ٻاهر ڪرڻ فضول آهي. پر
انهيءَ کوچ ۾ جيستائين ڪو ٻيون گورو اسان کي پنهنجي
اندر جهاتي پائڻ جو طريقو نه سيکاري اسين ڪامياب
نٿي سگهنداسين.

”ٻاهر ٻوٽن تي جوت پري،
گر گهر هي ماهه دکائڻا ٿا.“

(مارو مهله ۵، ص - ۱۰۰۲)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته منهنجي ستگرون سڀ
ٻاهريان ڀرم ڇڏائي مونکي پرمائڻا پنهنجي گهر يعني
ڀرڀر ۾ ڏيکارڻ.)

”رٿن پدارت گهر تي پائڻا،

ڀوري ستگر سبد سنائڻا.“

(مانجهه مهله ۳، ص - ۱۲۹)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته ڀوري ستگروءَ
منهنجي اندر نرمل شبد پرگهت ڪري مون کي نام
روپي املهه رٿن ڏنو آهي.)

اهڙي طرح گورو صاحبن سهڻاڻو آهي ته شبد ٿي
پرمائڻا جو سچو نام آهي ۽ اسان جي شرار اندر آهي
پر گهٽ روپ ۾. پرگهت ٿڌن ٿيندو جڏهن ڀوري
گورو جي ابدش مطابق انتر مک اپاس ڪبو.

۱. پهلوانان و پهلوانی های
"دو ک یو که مٹی سہا،
سک باورہ لون سکمن ناری."
(آسا مہار، ۵، ص - ۳۷۷)

(سان کے چڑھن لون سکمن ناری پر پھچند بن لڈن
ادھنجا سب د کہ لرد و سنسا مٹی و ہندا،
"اند کرہ، ہل سندر ناری."
(ہلاول مہار، ۵، ص - ۸۰۶)

(بہمنجی آما ازہی و ناری، جا سن یعلی پار ارہ
پہچانی لی، ان سان چور و آند کرہ،
پوران منزل نورجن د یو چور کاشوان سوکمر دیش
آہی و الی ہی شبد بڈن سان آما درجی ہ درجی
سان چور عیدی وشی لی و آخر بدھنچی زنج گھر یعلی
سچکند اوتھی لی،
"انتر جوت نورنتر ہانی،
سای صائب سہار لانی،"

(سورف مہار، ۱، ص - ۳۴)
(اسانجی اندر جوت آہی و ان مان ہانی ایہی
یکری بہمن ہی بڈن سان - جی صائب سان لوان
"انتر جوت سمد دن جاہی،
سنگر جوتگر زہرتی،"
انور مٹی مہار، ۱، ص - ۳۴)

ڪري آخر آتما کي پنهنجن منزل يعني سڃيڪند جتي هن جو اڏيت سبد هر دم پيو وڃي، اتي رسائي ٿي.

اڌڙي طرح ڇاڪاڻ ته سبد جو اڀياس ڪن اندر آواز سان شروع ٿئي ٿو انهيءَ ڪري ائين ڪٿي چئجي ته روماتا جي پراپتي ڪن دواران ٿئي ٿي.

” ٻولھ، ساڄ پڇاڻ، اندر،

دور ناھي دیکھ ڪر ٿيندو.“

(مارو مڪل ۱، ص- ۱۰۲۶)

(سبد جو جاب ڪر يو ۽ پنهنجي اندر ڏسو ته

روماتا جي ڳونڊ ٿو هانجي ڪن اندر آهي.)

روماتا اسانجي اندر آهي ۽ اسانجي ديه اندر سميل آهي بلڪ ائين چوڻ درست ٿيندو ته هو هر نند حاضر ناظر آهي پر جيستائين پرينءَ کي اندر نه سبو جيستائين ٻاهر نظر نه ايندو. هڪڙو جنهن اندر ايدار ڪيو پوءِ اهڙو بيارو جيڏانهن ڪري نگاهه ٿيڏانهن مڇڻ سامهون.

سبد اڀياس ذريعي آتما شري اندر ٿي پهرين پنجن جي سوکڻ منڊل، پوءِ اوهم جي ڪارن منڊل ان کان پوءِ پار اوهم ۽ سڃيڪند جي روحاني منڊلن ۾ پڄي ٿي.

انهيءَ منڊلن جو مارڪ اسانجي مستڪ ۾ هڪ ناري هي جنهن کي ’ششمنا‘ ۽ ’سکمننا‘ سڏجي ٿو. فارسي ۾ روماتا انهيءَ کي ’شاهه رگه‘ سڏين ٿا ڇاڪاڻ اها رڳ،

ٽي هنڪي ڄاڻي سگهجي ٿو.

سُبد جي ڪمائيءَ سان اندروني نيٽر کلي ٿي ۽
۽ آتما روحاني ڪم جو دِ بدار ڪري ٿي ۽ سندس
پر ڪاش پر گهٽ ٿئي ٿو.

”سُدهي نيٽي دور نه ڄانهي.

گر ڪي سُبد نجيڪ پڇانهي.

بس ڪي ڪم ڪرن پر ڳاسي.

پر گت ڪر د-ڪائڻا.

(مارو محل ۳، ص ۱۰۶۱)

(پر ماٿا اسانڪي سدائين ويجهو آهي پر ڳورو ۽ جي)

سُبد جي ڪمائي ڪرڻ سان ئي اندروني ڪڍل کلي
ٿو، پر ڪاش جي ڪرڻا ڇهڪي ٿي ۽ پر ماٿا جو سا ڪيائ
درشن ٿئي ٿو.)

جڏهن ڀورن سمت کان نام وٺي انجي ڪمائي

ڪجي ٿي ته اندر ۾ ڪئين قسمن جا سُبد ٻڌڻ ۾ اچن

ٿا. پهرين وهندڙ پاڻي ۽ جهڙو يا هلندڙ ريل وانگر يا

ميهن جي وسڪارن سمان. آهستي آهستي ڀرپوري

(هڪ جيت) جو آواز ۽ ننڍن گهٽين جو آواز ٻڌڻ ۾

اچي ٿو.

آخر جڏهن چٽ ڪافي ايڪاگر ٿي وڃي ٿو ته

گهٽي جي رسيلاي ڏن ٻڌڻ ۾ اچي ٿي. انهد سُبد جو

مارڱ انان شروع ٿئي ٿو اها گهٽي جي ڳونڊ آتما کي

ٻاڻ ڏانهن ڇڪي ٿي ۽ رستي ۾ ڪئين منڊلن کي ٻاڻ

اڀياس د وارن د سوين د وار پر ٻنھجي ورتي ۽ کي ٺڪائي
رکڻ گهرجي ۽ پوءِ جيئن شانت جل پر ڪناري وارا
مڪان وٺ ٺٺ ڏسڻ ۾ ايندا آهن تيئن من کي شانت
ڪرڻ سان پر مائما جو درشن ٿئي ٿو ۽ جيتري من جي
استر ٿا وڌيڪ اوڻرو وڌيڪ صاف ۽ نرم درشن ايندو.

”من کن کن ڀرم ڀرم به ڏاويءِ ،
ٺل گهر نهئي واسا پائيءِ .“

گر انڪس سبد دارو سير ڌار ٿو ،
گهر مندر آن وسائيءِ .“

(بسنت هندول محل ۴، ص. ۱۱۷۹)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته من اهڙو چنڊل آهي
جو ٿيسري ٺل پر شانت ٿي وهي ٿي ٿي ۽ کن کن پر
دنيا جي ڀرم پر وهي وڃي . جڏهن گوروءَ جو بخشيل
سبد روپي انڪس من جي مٿان رکجي ٿو تڏهن ئي هو
ٻنھجي صبح ٺڪاڻي (شونيتري) تي اچي ٿو .)

پر مائما کي پاڻ جو اهوئي ساڌن آهي پر ميسور
ڪو اسان کان دور نه آهي بلڪ اسانجي انگ سڌر
آهي پر گوروءَ جي ڏنل سبد بنا هڏجو ملڻ مڪال آهي .

”سدا حضور دور نه ڄانه ،“

گر سبدي هر انتر پڄانه .“

(مانجهه محل ۳، ص. ۱۱۶)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته پر مائما دور ڪونهي
بلڪ هر دم حاضر ناظر آهي . گوروءَ جي سبد ذريعي

ڇاڻ آهي ڇاڪاڻ ته اهي ڏسڻ ۾ اچن ٿا پر اندرون
 ڏهون دوار گهٽ آهي ۽ ڪن جزوي اڀاسن کي انجو
 پتو آهي.

”زور ڏاري پر گهٽ ڪيئي،

دسرا گهٽ رکائڻا.“

(رام ڪلي محل ۳، ص ۳۳۲)

(برمانا شري جي زور دوارن کي پر گهٽ رکيو)

آهي ۽ ڏهون دوار گهٽ.

سڀ روحاني خزانا ۽ راز انهيءَ دسويں دوار (جنهن

کي اچر ڪواڙ ۾ سڏيو ويو آهي) ۾ ئي رکيل آهن.

جتي ٻوڙي برمانا ۽ سندس سار شڪتي بعد اڻهڙ

شيد (جوئي سڄو امرت آهي) حاصل ٿين ٿا.

”ادست اڳوڻو پار برهم،

مل ساڌواڪٽ ڪٿائڻا ٿا.

اڻهڙ شيد دس دٿار وڃئون،

ٽه امرت نام چٽائڻا ٿا.“

(مارو محل ۵، ص ۲۰۰)

(بار برهم جو شيد جو ڏسڻ ۽ سمجهڻ کان پري

لڏيڪي ساڌن جي ڪرپا سان ٻڌي سگهجي ٿو. اهو

نمذ دسويں دوار برسدائين پيو وڃي ۽ ان مان

جي ورکا بيٺي ٿئي.)

اسان جو من سدائين پيو پڙهي ۽ هڪ ڪن

و وڃي. من کي اسٽر ۽ شانت رکڻا

(هن انساني قالب اندر پر ماتما بيشمار نظارا رکيا آهن ليڪن ڪنهن گرمڪ جي ملڻ سائي اڀياس دواران انهن کي ڏسي سگهجي ٿو. اسانجي شرير جا نو دوار نه ڏسڻ ۾ اچن ٿا ليڪن ڏهون دوار جتي انهد شبد جي گونجار بدجي ٿي سو گپت آهي.)

جيستائين انهيءَ اڪل دسوين دوار کي نه کوليو جيستائين پر ماتما جو درشن نه ٿيندو ۽ اهو ڏهون دوار جو مٿين سوڪيم مبدلن کي ڏسڻ جو ذريعو آهي سو شبد يوگ جي اڀياس سان ڪلي سگهجي ٿو. اتي ٻهجي خوشي، شانتِي ۽ گيان جا اڪت پندار پراپت ٿين ٿا ۽ اٺان ئي اسان جي نڄ ڌام يعني سڄڪند جو رستو شروع ٿئي ٿو.

”نودر ناڪي ڌاروت رهائي،
 دسويءَ نڄ گهر واسا پائيءَ.
 اوڻيءَ انهد شبد وجهه دن رائي،
 گور مٽي سبد سناونٿا.“

(مانجهه، محلہ ۳، ص. ۱۲۴)

(اي جڳياسو! نون دوارن کي بند ڪري پنهنجي ڇنڇل من کي دسوين دوار ۾ ٽڪائڻ جي ڪوشش ڪر انهيءَ دسوين دوار ۾ شبد رات ڏينهن پيو گونجي ۽ جيستائين پوري گوروءَ جي اڀدش مطابق اڀياس نه ڪيو جيستائين اهو شبد ٻڌي نه سگهيو.)

شرير جي ٻاهر ۽ نون دوارن جي سب ڪم ڪم.

(گورو جي ڪرڻا سان ئي نون پنهنجي اندر ڪري
 جو مندر ڏس. سڀي ڪمائي ڪرڻ سان ئي ڪري
 ٿار. جو عزانو هٿ اچي ٿو.)

”ليوڪ ٽائون ڄام ليوڪ ٽام هيءُ“

ليوڪ سڀي پيٽار، انتر ڪيان هيءُ“

ٿر ڪيان ساڇا ٿان ليوڪ“

ڏس ٻرڻ سڌا ڏسهارا. ”

(ڏٺا سري محل ۱۰، ص ۶۸۷)

(ليون ئي اسان ڪرڻ وڃين ٿو ٻي سڄو ليوڪ ٽام
 آهي. سڀي جو اڀياس سڄو ليوڪ آهي جهتان ڪيان
 جي رابتي ٿي ٿي. گورو جو اڀديش ئي ليوڪ آهي،
 جو ڏسڻ ڌوار ڪي ٻار ڪرڻ سان حاصل ٿئي ٿو.)

انڀد سڀي ڪي ٻڌڻ لاءِ اسان ڪي پنهنجي ورلي
 ڪري ٿي نون ڌوارن يعني ٻي اکيون، ٻي ڪن، ٻي
 ٿاڪاڻون، ڪي وقت ٻي هيٺيان ڌوار. انهن کان
 ڄاڻي ڏسڻ ڌوار (جو پنهي نيترون جي وچ ۾ ڪم
 اندر آهي) پر ٺڪاڻي ٻوندي، انهيءَ سڀي ٻڌڻ کان
 وءِ ئي سڀي ٻالهيڻ جي اصليت معلوم ٿئي ٿي.

”اس ڪاڻا اندر وست اسڪا“

ڪرڪ ساڇ ملي ٿا ويڪا.

ٺڪ ڌواڙي ڏسڻ ڪتا.

انڀد سڀي وڃاڻ ٿا.

(انڀد سڀي وڃاڻ ٿا)

من پيوڻ پاء سپائي هي . ”
(مارو محلہ ۳ ص ۱۰۴۶)

(جو شيد اڀياس ذريعي مري ٿو سوئي پورن
پوش آهي . گورو صاحب فرمائين ٿا ته مون بهمن جي
سورمي ستگوروءَ دواران ٿي اهو شيد ٻڌو . هن ڪاڍا
اندر ئي امرتسر يعني امرت جو سرور آهي . پر ۴
ڀڳتيءَ ذريعي من انهيءَ امرت کي پيئي ٿو .)

گورو صاحب سمجھائين ٿا ته سچي امرتسرجي
سچو امرت ڀراپت ٿئي ٿو سا منس ڏيھ جي اندر آهي .
ٻاھرين امرتسرجو به اسان کي سمان ڪرڻ جي ڳائي ،
ڇاڪاڻ جو اها به اندرينءَ امرتسرجو نمونو آهي . اسين
اھر نيرت يا ترا ڪرڻ وڃون ٿا ۽ انهيءَ ۾ ڪئين ڪشت
مھون ٿا . پر انهيءَ ڳالھ تي ويچار ڏٺا ڪريون ته سچو
پورت آستان انساني وجود جي اندر آهي .
منس ڏيھي پرماتما جو سچو مندر آهي ۽ انهيءَ اندر
پرماتما جو ساکيات روشن ٿي سگھي ٿو بشرطڪ
سين شيد جي ڪمائي ڪري انهيءَ مندر جي اندر
پورن .

” گر پوسادي دیکھ ٿون ،

هر مندر ٿيري نال .

هر مندر سبدي کوجيئا ،

هر نامو ليھ سھال . ”

(ربائي محلہ ۳ ص ۱۳۴۱)

اسانجي وجود اندر اهڙا گهڻيئي مرڪز آهن جن
 تي ڌيان ايڪاگر ڪرڻ سان چيستن جي مختلف منڊلن کي
 ڏسي سگهجي ٿو. سرت شبد يوگ ۾ پهرين پنهنجي ڌيان
 کي نيسري نل ۾ ايڪاگر ڪرڻو پوي ٿو ۽ پوءِ انان مٿين
 روحاني ديشن جي چڙهائي شروع ٿئي ٿي. اهڙي طرح
 جيئري ئي موت جي گهائي پار ٿئي ٿي.
 ”مٿيا جيت گهر جائيتي،
 ت ت جيرو ديا مر مار.“

(سري راگ ماله ۱، ص ۲۱)
 (جتي موت وقت وڃڻو آهي اني جيئري مري
 پھچي.)

جنهن وقت موت ٿئي ٿو ته خيال هٿن پيرن مان
 نڪري نيترن جي پويان نيسري نل ۾ اچي ڪنڊو ٿئي
 ٿو. شبد اڀياس دواران اها حالت جيئري ئي پيدا
 ڪري سگهجي ٿي. ليڪن فرق اهو ئي آهي ته جيتوڻيڪ
 چيستن ڌارا اسٽول دنيا کان مٿين منڊلن ۾ رهي ٿي
 ته اڄ شري سان تعلق قائم رهي ٿو ۽ سواسن جو سلسلو جاري
 رهي ٿو پر ڌيمي رفتار سان. اهڙيءَ ريت شبد يوگ
 جي ساڌن سان اسين شري کان الڳ ٿي مٿين منڊلن
 سير ڪري وري واپس شري ۾ اچي سگهون ٿا.
 ”سبد مري سوئي جن پورا،

ستگر آڪ سنائي سورا.

ڪاٺا اندر امرت سر ساڇا،

ڀاڪاڻ نه ٻاهر صرف ڀرڻ آهي.

”سڀ ڪڇ گهر مه ٻاهر ٺاهي،

ٻاهر ٺولي سو ڀرڻ ڀلاهي.“

(مانجهه محله ۵، ص-۱۰۲)

(سڀ ڪڇ شريز اندر آهي ۽ جيڪو ٻاهر ٺوڳو لهي

سو ڀرڻ ۾ آهي.)

ڪنڊن ٻرهمڊن جي ڄاڻ پنهنجي اندر يعني شريز

اندر وڃڻ سان پوي ٿي.

”ڪاٺيا اندر سڀ ڪڇ وسيءَ،

ڪنڊ منڊل پائالا.“

(سوهي محله ۳، ص-۷۵۴)

(ڪنڊ، منڊل ۽ پائال سڀ شريز اندر آهن.)

پر ماڻها به شريز اندر آهي.

”ڪاٺيا اندر آبي وسيءَ.“

(سوهي محله ۳، ص-۷۵۴)

(پر ماڻها شريز اندر آهي.)

سڄو امرت جو اسان کي اڀاسي روحاني زندگي

بخشي ٿو سو به اسانجي ديهه اندر آهي.

”نوند امرت ڀرپ ڪا نام،

ديهي مه اس ڪا ٻسرام.“

(گروڙي سڪمني محله ۵، ص-۲۹۳)

(ڀرپوءِ جو نام ئي نو خانا ۽ امرت آهي ۽ اهو نام

نسان جي اندر آهي.)

”گر کا اچن اسي جيئ نالي،
 چل نهی ڊو اي، لسڪر نهی ليوئي،
 باهر نه ساڪي جالي.“
 (ڏناسري محل ۵، ص ۰۶۷۹)

(گوروءَ جو زار شرير اندر آهي ۽ انهيءَ کي نڪي
 پالي ٻوڙي ٿو سگهي، نڪي باهر ساڙي ٿي سگهي؛
 نڪو ڇورو ڇورائي ٿو سگهي.)

انهيءَ زار کي انهد شبد ڪرنجي ٿو ۽ گورو ئي
 انهيءَ کي پنهنجي اندر ٻر گهٽ ڪرڻ جو طر يقو ٻڌائيندو.
 انهيءَ کي پنهنجي سکن جو دانا ۽ شائتي جو پيدار آهي.

اهو زار سڀني سکن جو دانا ۽ شائتي جو پيدار آهي،
 ”سڀ رس ڏهي اندر پائي،
 وري ڪٿي گر سبد بجهائي،
 اندر ڪوچي شبد سالاھي،
 باهر ڪاھي جاھاھي.“

(مارو محل ۳، ص ۰۵۶)
 (برمائتا سڀ سک انساني قالب اندر رکيا آهن
 ليڪن ڄاڻن اهي ٿا جيڪي گورو جي ڪرپا ڏوڃا
 ان کي پائين ٿا. انهيءَ ڪري پيارا، پنهنجي اندر
 شبد جي ڪمائي ڪر. باهر ڳولھڻ وٽ آهي.)
 پنهنجي اندر ڪن خاص مرڪزن ۾ پنهنجو
 ڪاڪر ڪرڻ سان برمائتا جو روشن پنهنجي اندر
 سوکير منڊلن ۾ ڳولھڻ لاءِ خود سوکير ٿيڻو
 پئي ۽ لاءِ اسان کي برمائتا جي ڳولا باهر نه ڪرڻ

۲. سڀ ڪڇ انسان جي اندر آهي

جيڪڏهن اسين نام جي ڪوچ ٻاهر ڪنداسين ته
سان ڪي سڄو نام جنهن ذريعي مڪتي ٿيڻي آهي نه،
صرف ڪنهن نه ڪنهن پاشا جا اکر ملندا.

”سڀ رهندڙ پالن ڪو ٻاهر ڄاڻي،

نام نه لهي بهت ويڳار ڏک پائي.“

(مانجهه، محلہ ۳، ص. ۱۲۴)

(جيڪو نام جي ڪوچ شرير اندر لٽو ڪري ٻاڪ
انهيءَ کي ٻاهر ڳولهي ٿو سو پنهنجو وقت آڃاڻو
ڄاڻي ٿو.)

نام کي ٻاهر ڳولڻ آهي آڃاڻو وقت اراد ڪرڻ
ڇاڪاڻ ته نام ڪا جسماني وسيلو نه آهي ۽ ٻڌي ۽ اندر مان
جي دائري کان مٿي آهي. پنهنجي اندر شونيتري
ڇت جي ورهين کي ايڪاگر ڪرڻ سان انهيءَ کي ٻڌي
سگهجي ٿو. انهيءَ ڪري نام پنهنجي شرير اندر ئي
ملندو.

اهو سڄو نام ڳولندڙ ۽ ڳورو جو آزادي نام آهي ۽
ڪڏهن به ناس لٽو آهي ۽ هروقت شش جي روحاني
لڙڪي جي سهيل ڪري ٿو.

گرهک ناره جي اذريء سو،

کل مهه گهت گهت نازڪ مانجهه.

(سوھي محلہ ۵، ص - ۱۷۴)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته ڪترين برھمڻن،

سورن ۽ وڻشن ڇڏي ورڻن کي اسانجو ساڳيو ابديش

آهي. جيڪو ڪنهن پورن سميت کان ناهي وٺي ان جي

ڪمائي ڪندو انجي هڪٿي ٿيندي ۽ اهو شبد هر هڪ

جي اندر موجود آهي.)

لڳ ڀڳ پنهنجي اندر وڃڻ سان ئي انهيءَ شبد کي

بائي سگهجي ٿو.

هي ماياوي سنسار سڀني وانگر آهي ۽ چٽائڻ ۽
 کن سان ڀريو ٻيو آهي. انهن سڀني ڪليشن کان چٽ
 ، اڀاءُ صرف هڪ آهي ۽ اهو آهي شبد جي ڪمائي،
 ”نازڪ مائيا ڪا دڪ ٿدي چوڪي ۽،
 جا گر سبدي چٽ لائي.“

(گوڙي مڪل ۳، ص. - ۲۴۷)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته مايا جو دڪ ٿڌهن ختم
 ٿيندو جڏهن چٽ جي ورتي شبد سان جڙندي.)
 جڏهن آتما پنهنجي نچ ڌام يعني سڃڪند پوهجي ٿي
 ٿڌهن جيو جا سڀ دڪ ۽ درد دور ٿيو وڃن. پر اتي
 هچڻ جو هڪ ئي ذريعو آهي ۽ اهو آهي شبد جي
 ڪمائي.

”گرمڪ جاء ملي ۽ نچ مڪلي،

انهن سبب اڃا وٺڻ ڪو.“

(ڪاٺڙا مڪل ۴، ص. - ۱۳۱۰)

(جيڪڏهن ڪو گرمڪ ملي ۽ هنجي هدايت اڻوسار
 بد شبد جي ڪمائي ڪجي ته پوءِ نچ محل يعني
 پڪند ۾ نواس مليٿو.)

اهو انهن شبد سڀني قومن، ملڪن ۽ مذهبن جي
 انهن لاءِ سمان آهي ۽ اڀياس ذريعي هرڪو ان کي
 مڃي اندر ٻڌي سگهي ٿو.

”ڪتري اراهن سود وٺن،

اڀياس جهڙو ڪو ڪو اڀياس

ڪريون ٿو سڄو امرت شبد ۽ سمائل آهي.

”جيمر جيمر ٻرسي امرت ڌارا،

من ٻيمويءَ من سبد ٻيچارا.“

(مانجيمر محلہ ۵، ص. ۱)

(امرت جي ورکا ۾ جيمر ٻيمئي وري ۽ شبد

ٻڌڻ سان من الهيءَ کي ٻئي ٿو.)

ڪل مالڪ کي روپ رڻڪ يا ذات ات ڪرڻ

جهن کي اسين ٻاهرين حواسن سان ڏسي سگهون

ليڪن شبد دواران مالڪ جو درشن پراپت ٿيڻ.

”نائس روپ ورن ٺهي رڳڻا،

ساڇيءَ سبد ٺهي سان.“

(سرور محلہ ۱، ص. ۶۷)

(پرماتما جو ڪوبه روپ يا رنگ ڪونهي. سند

سڄي نشاني شبد آهي.)

اسين هن وقت مايا جي موه ۾ روپي زندرا ۾

آهيون ۽ نانا پرڪارن جا سهڻا ڀيا لھون، شبد اڀا

ذريعي اسين جاڳي سچ جي پراپتي ڪري سگهون

”جو جاڳي سي اري، سونئي گئي بهاءِ،

سچا سبد نه پڇاڻيئون، سهڻا گشيا بهاءِ.“

(سري راک محلہ ۳، ص. ۴۰)

(جيڪو جاڳي ٿو سو ئي موڪش پائي ٿو، جيڪو

سهڻي ٿو سو لتجي ٿو. جيڪو سچو شبد ٺهڻو پڇاڻي

پوهنجي، عيالي سڀني ۾ گذاري ٿو.)

ٺٽي رهي ٿي نام يا شبد جي ڪمائي لاءِ سڀ کان
اونو وقت آهي.

”نام پر پاتي سبد ۾ ٺاٽي،

چوڏهه ڏئي پر ٻيٽا.“

(پر پاتي محل ۱، ص. ۱۳۳۰)

(پيارا، پر پات جو اٿي نام يا شبد جي ڪمائي
ڪر ۽ سنسار جو سڀ موٽ ۽ ممتا ڇڏ.)

صرف شبد ذريعي ئي پر ماٿا جو گيان ٻر پٽ ٿي سگهي
جڏهن ٻورن سنت ڪنهنڪي نام ڏئي ٿو ته هو
صرف منتر جهڙو لاءِ نٿو ڏئي بلڪ پنهنجي شيوڪ
، آتما کي شبد سان جوڙي ٿو. جيڪڏهن ڪو مهاٿما
ف گورو منتر ڏئي ٿو ۽ آتما کي انهن شبد سان
جوڙي ته اهڙو نام سچو نام ناهي ڇاڪاڻ ته انهن
ئي پر ماٿا جو سچو نام آهي.

اسين عالم فاضل ماڻهن کي گياني ڪوٺيون ٿا پر
گياني اهو آهي جنهن شبد يوگ ڊاران پنهنجي
شبد سان ٺاهي جوڙيو آهي.

”سو گياني جن سبد اولائي.“

(بلال اسٽوڊنٽيان محل ۱، ص. ۱۳۱)

(سچو گياني اهو آهي جنهن پنهنجي لٽو شبد سان
ٺاهي آهي.)

انهيءَ الاهي گيت جي سرون ڪرڻ بهان سچو گيان

” ڪل ڪيرت سبد پڇان ،

ايها پگت چوڪي ايمان . ”

(آسا محلہ ۳ ، ص - ۴۶۴)

(ڪاڇڪ ۾ انڀد سبد ٺهي ڪيرن آهي . انهيءَ
ڪيرن جي پگتي ڪرڻ سان ئي اهم ڀاو نڪري ٿو .)
اهڙي سڄو ڪيرن آهي . اسين پڇن ڳايون ٿا :
ساز وڇايون ٿا ۽ انهيءَ کي ڪيرن سمجهون ٿا . انهيءَ
۾ شڪ ڪونهي ته اهو به ڪيرن آهي ڇاڪاڻ ته پڇن
۾ به ٻڌو آهي ته مهما آهي پر ستڙون جي سڳي
موجب سڄو ڪيرن سبد ٻوڙ جو اڀياس آهي جڏهن
دڙان آڻيا ٻرمائيا ۾ سمانجي ٿي .

” هر ڪيرت اتر نام هيءَ ،

وڃ ڪاڇڪ ڪ-رني سار . ”

(ڪانڙي کي وار ، محلہ ۴ ، ص - ۳۱۴)

(سڀ کان اتر ٻرمائيا جي استت آهي نام ۽ ڪاڇڪ
۾ اعاني سار ڪرڻي آهي .)

اهڙي اکڻ ڪيرن آهي ڇاڪاڻ ته اهو رات ٿي
اسانجي اندر جاري آهي . جڏهن اسين ڳايون ٿا يا
ٻڌيون ٿا ته اهو اکڻ ڪيرن ئي ٿيو سگهي ٿو
نه ٻڌندي به وڃ ۾ ڪٿو ٿو ٻوي . ليڪن اڄوڪو
-ٻڌو نام ، جو سبد روپ ۾ هر وقت جاري آهي ۽
هو آهي ۽ جڏهنڪي اسين ٻڌجي اندر ٻڌي
اهڙي اکڻ ڪيرن آهي . امرت ويلو جڏهن

اها ٻاڻي خود بخود وڃي رهي آهي .

” ٻاڻي وڃي سبد وڃائي . “

(مانجهه مهه ۳ ص ۱۲۲) .

(ٻاڻي يا شبد سدائين پيو وڃي ۽ گونججي .)

شبد بنان آتما انڌي آهي ۽ پر ماٿا ٽائين ڪيئن

پهچندي ؟

” سبد بنان سرت انڌري ،

گهو گهان ڪو وڃائي .

دٺار ٽا پاوي سبد ڪا ،

قر ٿر پٽڪا ڪائي . “

(ڪبير صاحب)

(شبد بنا سرت انڌي آهي ۽ ٻڌايو نه ڪيڏانهن

وڃي ؟ انهيءَ حالت ۾ شبد جو در هٿ نٿو اچي ۽

انهيءَ ڪري وري وري جنم مرڻ ۾ پٽڪو پويٿو .)

انهيءَ ڪري مايا ۽ اڳيان جي انڌيري مان نڪري

مڪتي حاصل ڪرڻ لاءِ اسانکي انهي نرمل شبد جي

کوج ڪرڻي پوندي . اهو شبد ئي سچو ڪيرڻ آهي ۽

اهو ڪيرڻ هر وقت انسان جي هستي ۾ ئي رهيو آهي

۽ پنهنجي چيستن کي ” نيسري ال “ ۾ اڳاڻو ڪرڻ

سان انهيءَ ڪيرڻ کي ٻڌي سگهجيٿو . اهو ئي سچو

ڪيرڻ آهي ۽ ڪاڇڙ ۾ انهيءَ ڪيرڻ يا شبد جو

جي اڀياس جهڙو ٻيو ڪو به آسان سائن ڪونهي .

در اصل پرماتما، آتما ۽ انهد شبد هڪ آهن. پرماتما هڪ وشال ساگر آهي، آتما انهيءَ جي هڪ بوند ۽ شبد هڪ ڀاري ندي آهي جا انهيءَ ساگر مان نڪري ٿي ۽ ڪنڊن ۽ رهنمدين کي پاڻي ڏيئي يعني ٻندا ڪري واپس وڃو ساگر ۾ سمائجي ٿي. انهيءَ ڪري آتما کي جڏهن انهيءَ نرم شبد طرف موڙجي ٿو ته جيئن مقناطيس سڙي کي ڇڪيندو آهي تيئن هو کيس ڇڪي ڪل مالڪ وٽ پهچائي ٿو.

”باني لاڳي سوگت پائي،

سبدي سچ سمائي.“

(رامڪلي محلہ ۳، ص - ۹۱۰)

(جيڪو پريهي پنهنجو خيال سڄي پاڻيءَ سان جوڙي ٿو تنهنکي مڪتي حاصل ٿيڻي. انهي ڪري پائي! تون پنهنجي من کي انهيءَ پاڻيءَ سان جوڙو.)

پاڻي سڀني انسانن جي اندر موجود آهي پر جيڪو اڀياس ڪري انهيءَ کي ٻڌي ٿو سو سچو گيان ۽ موڪش پائيندو.

”گر کي باني سڀ ماهه سمائي،

آپ سڀني تي آپ وڪائي.

جن جن جيئي ٿيئي سڀ نستري،

تن پائتا نهچل ٿا ناهي.“

(مارو محلہ ۵، ص - ۱۰۷۵)

شبد کي گورو صاحبن 'ٻاڻي' ۾ سڏيو آهي.

”گهٽ انٽري ساڇي ٻاڻي.“

(سوهي محلہ ۳، ص - ۷۶۶)

(سڇي ٻاڻي اسانجي شربر اندر آهي.)

اهو شبد يا ٻاڻي اُڀاسي آهي ۽ جڳن کان اسانجي اندر وڃي رهي آهي.

”ٻاڻي وڃي ڇهر جڳي،

سڇو سڇو سڌاء.“

(سري راک محلہ ۳، ص - ۳۵)

(اها ٻاڻي چئن جڳن کان وڃندي آئي آهي ۽ سڇو

جو ٻيڱام ٿي آئي.)

انهيءَ شڪتي کي انهد شبد کوليو ويو آهي.

”انهد ٻاڻي گرمڪ جاني،

برلو ڪو آرتاوي.“

(رام ڪلي محلہ ۱، ص - ۹۴۵)

(انهد شبد جو پيد ڪورمڪ وٽان مليو پر ڪو رولر

انهيءَ کي پڪڙي ٿو.)

اهو انهد شبد پرمالما جي در تي وڃي رهيو آهي.

”انهد رن جهڳار سدا ڏن،

نريٽ ڪي ڪهر وائدا.“

(مارو محلہ ۱، ص - ۱۰۲۳)

(انهد جي جهڳار نريٽ پرمالما جي ڪهر سدائين

پئي وڃي.)

نام تي رچنا رچي آهي پر مري
جو سهارو آهي .

” نام کي ڌاري ڪنڊ اهرمند ،

نام کي ڌاري آکاس پائال . ”

(گوڙي سڪمني محلہ ۵ ، ص ۲۸۴)

(سڀ ڪنڊ اهرمند ۽ آکاش پائال نام جي آڌار تي

بيٺل آهن .)

” انوت پرڻه سبدي هروي ،

سبدي هي ڦر اوڀت هروي . ”

(مانجهه محلہ ۳ ، ص ۱۱۷)

(شبد جي ذريعي اُڀتي ۽ پرڻه ٿيڻي ۽ وري

جڏهن رچنا رچي ٿي ته اها به شبد جي ذريعي) .

اهو سر و شڪتيوان شبد هر هڪ انسان جي اندر آهي .

” سبدي ڌرتي سبدي اکاس ،

سبدي سبد هونئ پرکاس ،

سگلي سر ڀست سبد کي پاڇي ،

نانڪ سبد گهڻي گهٽ آڇي . ”

(پيران سنگلي ، نانڪ صاحب)

(شبد ڌرتي بنائي ۽ شبد آکاش بنايو . سڀ طرف

شبد جو پرکاش آهي بلڪ ساري سرشتي شبد جي

آڌار تي بيٺل آهي . گوڙو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا

ته اهو شبد هر هڪ انسان جي گهٽ ۾ آهي .)

ٻائي، اٿروا ٻائي، شيد، سار شيد، دست شيد، ڏن،
 شيد ڏن، انڌو ٻائي، انڌو شيد، اڪت ڪٿا،
 اڪا جاب، سچ، ڪر، ٻاٿا، ڪيرن، اڪند
 ڪيرن، اٿي، ٿار، ٻاٻت ڪورو صاحب جن لکن ٿا:-

”اڪي ٻاجيٽ ويڪا، ٻن ڪما سندا،

ٻٿرا ٻاجيٽ ڄلنا، ٻن هٿا ڪرنا،

ميمي ٻاجيٽ بولنا، اڪ جيوٺ مرنا،

ٿاڪ ڪر ٻڃا اڪي، ٿه مضمي ملنا.“

(ٻانجهه ڪي وار محل ۲، ص - ۱۳۹)

(مٿس ٿار، ڪي ٻائي ٻر مالا جي ٻراڻي ٿيئي

ٻڌي ٿا اڪيون ڏسي ٿيون سڪيون، نه ڪن ٻڌي ٿا

سڪيون، جتي نه هٿ ٻير ٻڄي ٿا سڪين ۽ نه اڪي

ٻان ٻان ٿي ڪري سگهي.)

اٿي، ٿار، ٻا، ڪر، سڀ روپ ۽ شڪليون

ٻاڻون.

”ڪي هرون آڪار.“

(جب صاحب، ص - ۱)

(ڪر جي ذريعي مختلف آڪار ٺهن ٿا.)

اٿي، ڪر ٻا ٿار ٿي سڀ رڄا رڄي.

”ٿاهي ٿي ٿي سڀ ڪپه هون،“

(راک سو هي محل ۳، ص - ۲۵۳)

ڪپه ٿار ٻاڻو آهي.)

۱. شبد

انسان جي زندگيءَ جو مکيه مقصد آهي 'پرمانا' جي سڃي نام، جي پراپتي ۽ بيا سڀ ڪم ۽ مقصد انهيءَ کان هيٺ آهن.

”نام بنا سڀ ڪوڙ، گالي هوڃيا.“

(راڳ سوھي مھلہ ۵، ص - ۷۶۱)

('نام' بنان ٻيو سڀ فنا ۽ بي معنيٰ آهي)

'نام' ئي سڄو رتن آهي ۽ ٻيو سڀ مايا جو ڪوڙو پٺاڻو آهي. انهيءَ ڪري اسانکي جڳائي نه انهيءَ کي پاڻ لاءِ پوري ڪوشش ڪري پنهنجي زندگي سڦل بنايون. هاڻ ڏسون ته 'پرمانا جو سڄو نام' آهي ڇا؟

جيئن هن مالا جي پهرئين ڀستڪ ۾ سمجهايو ويو آهي ته 'پرمانا جو سڄو نام' ڪنهن نه بوليءَ جو ڪو لفظ ڪونهي ۽ انهيءَ کي زبان سان اچاري نٿو سگهجي ۽ نڪو عقل ٻڌي سان انهيءَ کي سمجهي ٿو سگهجي. اهو 'ايشوري گيت يا سنگيت' آهي. جنهنکي 'انهڊ شبد' ٿو چئجي. گورو گرنٿ صاحب ۾ انهيءَ کي ڪيترن لفظن ذريعي بيان ڪيو ويو آهي جهڙوڪ 'نام'

[illegible]

(پاڻي! جنهن مڏش ڏيهر لاءِ ڏيو ڏيونائون به پيا
سڪن سا نون هريءَ جي ڀڄڻ ۾ لڳاءُ.)

ڏيو ڏيونائو انساني چولي ۾ ڪيل ڪرمن جو شپ
ڦل پوڳي رهيا آهن. ليڪن هن حالت ۾ هـو ڪنهن
پورن سنت ستگوروءَ کان اپدش وٺي نام جي ڪمائي
ڪري پرماتما کي پاڻي نٿا سگهن. اهو اڌڪار فقط
انسان کي آهي ۽ انهيءَ ڪري هـو به انساني چولي لاءِ
واجهاڻين ٿا.

جنهن ڏيهر ۾ پريوءَ کي پاڻي امر سڪ ۽ شانتي
حاصل ٿئي اها سپاويڪ سڀني کان سرپشت سمجهڻ
کڻي ۽ اها آهي مڏش ڏيهر. انهيءَ ڪري هيٽر جي
اهو وجهه هٿان وٺو ڪنهن سنت جي سنگت نه ڪيسين
نه وري جنم مرڻ جو چڪر پوڳڻو ٻوندو.
”لڪ، چوراسيهه جون سبائي،
مانس ڪٿي پرڀ ڏيئي وڌڻائي،
اس پوڙي ٿي جو نه چوڪي،
سو آءُ جاءِ ڏک پاندا.“

(مارو سولهي محل ۵، ص-۱۷۵)

(چوراسي لڪ جونين ۾ مڏش ڏيهر اتر آهي. انهيءَ
ڏاکڻي نان جيڪو ڪرايو سو جنم مرڻ جو ڏک
پوڳيندو.)

جي هيٽر اسين ”نه ڪرمي“ نه ٿياسين (يعني ڪرمن

(گورو صاحب جن فرمائين ٿا ته اي انسان! تو
 ڪيئن جبر ڪيڙن ۽ پتنگن جا پالاج ڪيئن جبر هائين،
 مڇين ۽ هڙتن جا پالاج ڪيئن پيرا ٿون پکي ۽ نانگ
 بڻجين. انيڪ وار تو گهوڙن ۽ وڻن جون جونيون ڌارن
 ڪيون. گهڻي مدد کان پوءِ توکي نر ديهي ملي آهي.
 هاڻي همت ڪري هريءَ سان مل ۽ اهر موقعو هٿ
 نه وڃاء.)

مدش ديهه. ٻين سڀني جونيون کان الڳ هجي وڃي
 آهي ڇاڪاڻ ته مڪتي ۽ ڀرپور پراپتي صرف انساني
 جامي ۾ حاصل ٿي سگهي ٿي. ٻين سڀني جونيون کي
 ”ڀوڳ، جونيون“ ٿو سڏجي ڇاڪاڻ ته انهن ۾ فقط
 انساني جامي ۾ ڪيل ڪرم جو ڦل ڀوڳجي ٿو. لڳ
 مدش ديهه کي ”ڪرم جوني“ ڪوٺجي ٿو ڇاڪاڻ ته
 انسان کي ڪرم ڪرڻ جي آزادي آهي ۽ انهيءَ ڪري
 ڪرم پوءِ نڪ هجن يا بد انهن جي ذميداري نه
 مٿانئس آهي. انساني چولي ۾ ٽي پوري گورو جي کوج
 ڪري کائس نام جو پيد وٺي ۽ ڪمائي ڪري مڪتي
 پراپت ڪري سگهجي ٿي. ديوئي ديوتائن کان نه انسان
 افضل آهي ڇاڪاڻ ته گورو پگتي ۽ نام جي ڪمائي صرف
 اوتن ۾ ڪري سگهجي ٿي.

”اس ديهي ڪٿه سرهه ديوي“

سو ديهي پنج شرڪي سيو.

(پير ۽ ناڻي سري ڪمبر جي، ص ۱۱۴)

واپس سڏڻ آيو آهي ته سهج ڏن کي پڪڙي ٿو
پنهنجي گهر موٽي آڻ. تنهنجا سڀ ڏک ۽ ستمناپ

هريءَ پاڻ نوار يا آهن.)
ليڪن صد افسوس! اسين غافل جيو انهيءَ سڏيهي
ڏي ڏيان ٿي ڪونه ٿا ڏيون. اسانکي وڌيڪ ڪارڻ
جو اهڙو زهر ۽ من مابا جو اهڙو نشو چڙهيل آهي
جو اسين انهيءَ مالڪ جي پيارن سان لڙون ٿا ته اوهين
اهڙيون آئينون سکيائون ڏيو ڇو ٿا؟

ستگورن جي بي سکيا آهي ته مدش ڇو ٿو ٻين
سڀني جونين کان اتر آهي. ليڪن اسين من جي اڌان
ٿي نانا پرڪارن جا ڪرم پيا ڪيون جنهن سبب اسين
ڪال جي ڇوراسيءَ جي چڪر ۾ پيا ٿرون. ڪڏهن
ڪهڙي جون ۾ نه ڪڏهن ڪهڙي ۾. صرف مدش جنم
۾ ئي اسين انهيءَ ڇوراسيءَ جي چڪر کان ڇوٽڪارو
ٻائي پرماتما سان ملي مڪتي حاصل ڪري ٿا سگهون.
”ڪٿي جنم پئي ڪيت پتنگا،
ڪٿي جنم گج مين ڪرنگا،
ڪٿي جنم پنکي سرپ هونيو،
ڪٿي جنم هٿور اوک جونيو،
مل جگدس ملن ڪي ٻريا،
ڇرنڪال اهه نه، سنجريا.“
(گوڙي گتاري مهلا ۵، ص ۱۷۶)

ستيم جو اڪت پندار آهي ۽ جتي اسانجو مالڪ مستام
با نرنڪار رهي ٿو. اهو ديش سڄي ڪيان، نرمل ٻر ٻر
۽ امر شانتِيءَ جو مبدل آهي ۽ ڪال، مايا، ٻرڪ ۽
مها ٻرڪ کان دور آهي.

”امر بند ڀٽي ساڌو سنگ،

جدم مرق ڏوٿو مت ڪٽيئا.“

(پلاول مهل ۴، ص-۸۳۵)

(ساڌوءَ جي سنگت ذريعي امر ٻڌ پراپت ٿي ٿو؛

جدم مرق ختم ٿي ٿو.)

اسانجو اصلي ڌام امر ٻڌ يعنئ سڄڪند آهي پر من
مايا جي چار ٻر قاسي اسين پنهنجي اصلي ڌام کي
بلڪل وساري ويٺا آهيون. سنڌ انهيءَ اهناسي ديش
مان اسان وڇڙيل ٻالڪن کي پنهنجي ٻر ٻڌا ٻرمانا
سان ملائڻ لاءِ اچن ٿا.

”جن ٿم پيڄي ٽنهي بلائي،

سڪ، سهج سڀي گهر آءُ،

ٿم گهر آوه. ميري ميت،

ٿمري ڏوڪي هر آپ ناري،

آپدا ڀٽي بتيست.“

(ڌناسري مهل ۵، ص-۶۷۸)

(گورو صاحب فرمائين ٿا ته اي آتما! جڏهن ٻرمانا

ٿوڪي هتي موڪليو آهي سوئي ستورو ٻڌجي ٿوڪي

من کي سهارو ڏيڻ واري شڪتي آئيا آهي. من نه
در اصل جوت سروب آهي.

”من لون جوت سروب هيءُ،

اڀا مول پڇان.“

(آسا محلہ ۳، ص-۲۴۱)

(اي من! تنهنجو اصلي روپ جوت آهي ۽ لون
پنهنجي نچ روپ کي ڄاڻ.)

تراپد پر پرمائيا جو سروب جوت آهي جنهنجون
هڪ هزار پنڪڙيون آهن. شبد يوگ جي ساڌنا ذريعي
من انهيءَ جوت پر سمائجي ٿو. انهيءَ کان مٿي ٽرڪٽي
يا برهم پر پرمائيا جو سروب اتي جو لعل سورج آهي.
اسانجو من برهم جو انس آهي ۽ اتي پهچي برهم پر

لين ٿيو وڃي.
پر آئيا جو نچ ڌام انهيءَ کان نه مٿي سڃڪند آهي.
شريءَ ۽ من نه صرف آئيا جي مٿان پڙدا آهن جن دواران
هوءَ استول ۽ سوکيم منڊلن پر ڪم ڪري ٿي. جهڙيءَ
طرح هن استول دنيا پر اسين استول شريءَ دواران هلون
چلون ٿا نيئن سوکيم ۽ ڪارڻ ديشن پر سوکيم ۽ ڪارڻ
شريءَ دواران ڪم ڪار ڪجي ٿو. ليڪن سوکيم ۽
ڪارڻ منڊلن کان مٿي پار برهم ۽ سڃڪند پر صرف
آئيا ئي وڃي سگهي ٿي.

اسانجو اصلي ديش آهي سڃڪند، جو روحانيت ۽

دهرايو ويو آهي. ادبي سونهن جي نشط نگاهه کان شايد
اهو زبائتو نه به هجي پر ستگورن جي سکيا ۽ سندن
اصول اهڙا نه آهن ۽ ورنهار آهن جو انهن کي ورور
ڪري دهرائڻ ضروري آهي.

انهيءَ باري ۾ اسان کي هڪ ننڍڙي ڳالهه ياد ٿي
اچي. انگلنڊ جي هڪ مشهور ودوان گورو گرنٽ
صاحب پڙهڻ شروع ڪيو. جڏهن هن انجو ڪجهه حصو
پڙهيو ته اها شڪايت ڪيائين ته گورو صاحب نه ڦيري
گهيري ساڳيون ڳالهيون لکيون آهي. انهيءَ باري ۾
اهو قبول ڪرڻو پوندو ته نه صرف گرنٽ صاحب ۾
بلڪ سڀني سنتن جي بائيءَ ۾ اهو دهرائڻ نظر ايندو.
سنت اسانجي ڀرم پتا جو سنيهو ڪٿي اسان کي چٽائڻ
اچڻا. انهيءَ ڪري هو ڪئين نمونن سان ورائي ڦيرائي
اهو سنيهو اسان جيون کي ڏيکڻا. پر افسوس! انهيءَ
ورور دهرائڻ جي باوجود به اسين اهڙا نه اڀيٽ آهن
جو سندن انهيءَ روحاني سندس تي عمل ڪرڻ نه
دريڪار صرف ڌيان ڏيڻ يا ٻڌڻ ۽ ويچارڻ لاءِ به ليار
نه آهيون. هيئن به وقت ڪونه ويو آهي. اچو ته اسين
سندن سکيا تي ويچار ڪريون ۽ سندن اڀدش اڻوسار
ڪار ڪمايون.

’ستگورن جي سکيا‘ جا اهم اصول هي آهن:-

۱. انسان صرف جسماني بناوٽ ناهي ۽ شرير ۽

ڀوهڪا

هي 'ستگورن جي سکيا' مالا جو چوٽون ۽ آخران بستڪ آهي. پهرئين بستڪ ۾ اهو نر نه ڪيو ويو آهي ته پرمانا جو سچو نام ڪنهن به پاشا جو ڪو لفظ ڪونهي ليڪن 'آڪاش واطي' يا 'الاهي گيت' آهي جڏهنڪي گورو صاحب 'نام'، 'باطي' يا 'انهد شبد' به ڪوٺيو آهي. ٻئي پاڻي ۾ اسان ڏٺو ته صرف ڪو موجوده سنت يا پورن گوروئي اسانجي آتما کي انهيءَ انهد شبد سان جوڙي سگهي ٿو. ٽئين پاڻي ۾ ڀڳتيءَ جي وشي تي پرڪاش وڌو ويو آهي ته اهڙي پوري سنت لاءِ اسانڪي ڪيتري نه پريت ۽ شردا هئڻ چڱائي.

هن چوٿين ۽ آخرين پاڻي ۾ انهيءَ ئي ويچار ڪيو ويندو ته هن اوچن سکيائن جو سار لٽو ڪهڙو آهي ۽ ڪيئن ان کي عملي جيون ۾ ڪم آڻجي.

هن آخرين پاڻي ۾ جن نه اصولن کي 'ستگورن جي سکيا' جو سار سمجهي بيان ڪيو ويو آهي تن سڀني جو نه صرف ذڪر پر زوردار لفظن ۾ سمجهائي پهرين ٽن پاڻن ۾ ڏني وئي آهي. مالا جي سڀني بستڪن ۾ گهڻو ڪري سنت مت جي سڌائن کي وري وري

”سنتن ڪي سُن ساڇي ساڪي،

سو ٻولھ جو پيڪھ۔ آڪي۔“

(رام ڪلي محلہ ۵، ص - ۱۹۴)

(اي جڳياسو! تون سنتن جي ساڪي ٿيان سان ٻڌ
ڇاڪاڻ تہ هو اهو ئي اڀدش ڪنٿا جيڪي هو ٻڌڻجن
آندو ان اکين سان ڏسن ٿا.)

ستگورن جي سڪيا

۴. سڄو سار

صفحو	مهاڳس.
(۵)	ڀومڪا.
(۶)-(۱۴)	۱. شبد.
۱۲-۱	۲. سڀ ڪچ انسان جي اندر آهي.
۲۵-۱۳	۳. ستگورو.
۵۷-۲۶	۴. اندروني نظارا ۽ آواز.
۷۹-۵۸	۵. سار.
۱۰۸-۸۰	

مهاڳ

پروفيسر ايل - آر - پُري هڪ پريمي ستسنگ، ۽
تجربيڪار ليڪڪ آهي ۽ هن کان اڳ سندس انگريزي ۽
م لکيل ٻسٽڪ جا ۲ ڀاڱا، **Mysticism**

The Spiritual Path- Vol. I and Vol. II

ڪافي لوڪ پريه ثابت ٿيا آهن.

هتي سنڌي ستسنگين ۽ پرمارٿي پريمين جي لاپ
لاءِ سندس انگريزي ۽ م لکيل
“Teachings of the Gurus”
مالا جي چوٿين ڀاڱي

“True Conclusion”

جو سنڌي انواد ڏنو ويو آهي.
آشا آهي ت انهيءَ جي پڙهڻ سان گورو گروٽ صاحب
م ڏنل ستگورن جي سکيا صحيح معنيٰ م سمجهڻ
م امبدي.

شري منگهارام دٻال، اچمير نواسي ۽ هن ٻسٽڪ جو
سنڌي انواد ڪري ڇپائڻ جو پريهڻ ڪيو.

ڪي - ايل - گندا

سيڪر پُري

راڌا سوامي ستسنگ

پياس

Published by : K. L. Khanna
Secretary, Radha Soami Satsang,
Beas (Punjab)

سبب حق واستلا قائم

دفعہ اول (جون ۱۹۶۶) (جلد ۳۰۰۰ شمارہ)

Printed by Mellaram M. Varma:
at the Sunder Printing Press,
Karnagunj, Ajmer.

20

